ԺԱ. ՏԱՐԻ 3089 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 17 ՄԱՐԵՐԻ 4386 24 ՄԱՅԻՍ 1894 1 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 1311 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐՇԻՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Դպրատիա, Կ. Պոլիս

درعليه ده غلطه ده سنه‌سی آروملك غزه‌تی ادارهسنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Հրամայ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օտ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքի միջոցաւ Դրուշ	50

Խմբագրութիւնս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն
ես չեմ ստանար։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԳԻՏԱԿԱՆ ԷՋԵՐ

ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հոգեբանութիւն անունը լսած էք հարկաւ։ Հոգեբանութիւն ուսած էք թերեւս, բայց վստահ եմ թէ հոգեբանութեան ինչ ըլլալը շատ որոշ չէք գիտեր։ Այն գիտութիւնը որ կը վերլուծէ հոգւոյ երեւոյթները, բարկութիւն, ուրախութիւն, ցաւ, դատողութիւն, իմացականութիւն, հաճոյք կիրք, ասոնք, կրնան հոգեբանութիւն։

Վարժարաններու մէջ, մանաւորապէս երկրորդական ատիճանի ուսանող ծրագիրներու մէջ, փիլիսոփայութեան դաս մը կայ։ Ասոր մէկ մասն է հոգեբանութիւնը որոյ նիւթն է ուսուցանել հոգւոյ կարողութիւնները։ Փիլիսոփայութիւնն այնքան մեծ բառ է որ վարժարանի բոլոր աշակերտները երբ նոր կ'սկսին, այդ դասին վրայ կ'ինան, ուշադիր և հետաքրքիր մտիկ կ'ընեն և գրեթէ միշտ գժգոհ կամ քիչ գոհ կ'աւարտի ծրագիրը։ Բայց յետ աւարտման աշակերտք ոչ առաւել փիլիսոփայ են որքան նախապէս էին և կարծեմ կեանքի մէջ ալ ոչ ոք կրնայ փիլիսոփայ կոչուիլ վարժարանէն սովորածով, փիլիսոփայութիւն ի միասին, եթէ ոչ միայն անունը որոյ անուն տեսակ ցաւոց և դժբաղդութեանց համբերող ըլլալնուն սովորաբար փիլիսոփայ անունը կը տրուի, տարբեր նշանակութեամբ մը։

Ես ալ ամենուն պէս վարժարանին մէջ փիլիսոփայութիւն և նորա մէկ մասը՝ հոգեբանութիւն սովրեցայ։ Շատ լաւ կը յիշեմ թէ գրաւոր քննութեան մը միտքս չհանդուրժելով դասագրքին ըսածներուն, բոլորովին նոր, թերեւս շատ սխալ, բայց ինձմէ ըղված պարտականութիւն մը պատրաստեցի, երկրաչափական ձեւերով ալ գաղափարներու պատկեր մը տալով։ Դժբաղդաբար (և այս ալ հոգեբանական դժբաղդութեանց մին է) մեր դասատուն, որ միշտ գրական ճիւղին պատկանող ուսուցիչներէն կ'ընտրուի, ոչ երկրաչափութենէ բան մը կը հասկնար և ոչ ալ չափագիտական որ և է պատճառաբանութեան չունէր վարժութիւն, որով բան մը չհասկցաւ գրածէս։ բայց որովհետեւ գրածս բան մը կրնար ըլլալ, և որովհետեւ ըստ բաւականին լրջօրէն աշխատող էի, այս ամեն պատճառներով դասակարգութեան մէջ պատուաւոր տեղ մը հաճեցաւ տալ ինձ։

Երբոր վարժարանէն մեկնեցանք, ես ալ հետաքրքիր գիտնալու՝ հոգեբանութեան առաւել հետաքրքիր, ինկայ այն ամեն գրքերու վրայ ուր այս անունը կը կարդայի։ միշտ կը թղթատեի թափանցելու յոյսով։ Չէք կրնար երեւակայել թէ ինչ խաւարակուռն լաբիրինթոսի մէջ կը թաղուէի օր քան զօր։ Այն հին յունական հեղինակներու և կարգ մը վերջէն եկած հոգեբաններու, Սբինոզայի, Բանդի, Տեքարթի և ուրիշներու մասին բաներ մեր մանկութեան վրայ եկան բարդուիլ այժմ ասանց, Հեքելի, Հեռպերդ-Սբենսերի, Մոզլերի, և այլոց բազմներն։ ասիլի խելքի մօտ, ասիլի հաւանական բայց միշտ հաւանականութեանց մէջ թափառող գաղափարներ։ Արգի-Հոգեբանութիւն, Փորձառական-Հոգեբանութիւն, Բնախօսական-Հոգեբանութիւն, այժմ են նոր բառեր են, որք կրնան զձեզ զարմացնել գիշեր ու ցերեկ և սակայն մարդկային հոգին որքան պիտի բացատրեն, ինձ համար խնդիր է։

Այս մշուշին մէջ կը կարծէինք թէ պիտի մնար այդ խեղճ գիտութիւնն, որ հաղորդուր տարիներ առաջ իսկ վիճաբանութեանց, դէմ առ դէմ կանգնած դպրոցներու գոյութիւն տուած էր։ Բայց ոչ, ասելի վայ ինկաւ։ Երեւակայեցէք անգամ մը։ Վիպասանները ձեռք անցուցին, հոգեբանական վէպեր սկսան գրել և գիրքին վրայ խոշոր տառերով այս բառը տպեցին։ կը ներկայացնեն ոյր մը որ ամենէն անհեթեթ գործերը կ'ընէ, որ օր մը գող է, օր մը բարեգործ և իր հոգեկան վիճակին հոգեբանական նուրբ ուսումնասիրութիւն մը կը համարուի։ կը ներկայացնեն կին մը որ օր մը պատուաւոր է, օր մը անպատիւ և ասոր պատճառը պարագայից անվիպելի հեռաւանքը կ'ըլլայ հոգեբանօրէն, և հեղինակը մինչեւ իսկ ձեզի կը պնդէ թէ երբեմն կեանքի առնուած են իւր անձինքը (և ինչո՞ւ պէտք կ'զգայ պնդելու)։ Այնչափ ըրին որ ասոր ալ վարժեցանք և կարծեմ թէ այժմ հոգեբ։ նուիրիւնը վէպէն դուրս ելլելու վրայ է։

Անգլիայի հեղինակք ոմանք, ասելի վար իջեցուցին։ Բիբմանի և նման ձեռնածուներու փորձերը, ջղային հիւանդութեանց վրայ տեսնուած տարօրինակ երեւոյթները, բերին կապեցին հոգեբանութեան, այնպէս որ, երբ ժամանցայցնիդ ափին մէջ սոխի կը փոխէ Բիբման և կամ երբ սրահին մէջ անկիւն մը պահուած մատանի մը կը գտնէ աչքերը կապած, ասիկայ մարդկային գիտութեանց բարձրագոյնին, փիլիսոփայութեան մէկ գործնական երեւոյթը կ'ըլլայ յաչս նոցա։ Երազներու մեկնութիւնը, նախագուշակութիւնը, նախազգացումները այլն, հոգեբանական երեւոյթից բարձրագոյն հարցերը եղան բաւական ժամանակ և այժմ են։ Մասնաւոր գիտական ընկերութիւններ կան որոց մէջ ճշմարիտ գիտուններ հաղիւ թէ կը նշմարուին, և ասոնք հանդէսներ կը հրատարակեն, որոնց մէջ պատմածները չտեսնուած և չլսուած բաներ են։

Օրին մէկն ալ, այս մանանայ գիտութիւնը գնայ մոռա անանկ տեղ մը որ կարծես բնաւ իր տեղը չէ։ Մանկավարժութեան մէջ։ Գիտէք որ մանկավարժութեան վարդապետները իրենց գիտութեան հիմն ու խարխսը հոգեբանութիւնը ըրած են։ Եւ այս ընդհանուր ազգին մէջ տեսնուած մանկավարժներուն չեմ ակնարկեր, մերինները առաւել կամ նուազ հետեւողներ են, բուն իսկ մանկավարժութեան հնարիչները սանկ համարած են։

Մանուկը այսպէս է, մանուկը այնպէս է... և ահա հոգւոյ կարողութիւնքը շարժման մէջ։ Երբ թռչունը, իւր չամանդաղի չափ ուղեղովը ձագուկներուն թռչելի կը սովրեցնէ, երբ կատուն ափ մը խելքովը պզտիկին մուկ բռնել կը սովրեցնէ, ասոնք իրենց տեսակին մէջ մանկավարժներ են, և սակայն հոգեբանութիւն չեն գիտեր. ինչո՞ւ համար մարդը չունի, կամ կը կարծէ չունենալ ասոնց չափ բնազդում իւր մանկան առաջին քայլերը ուղղելու, անոր նախնական կրթութեան համար խոշոր խոշոր գիտութիւնները իրար անցընելու ի՞նչ պէտք կայ։ Այս ալ տեսանք։

Վերջապէս, ալ ասելի զարմանալի բան մը, այն որ այս յօդուածիս պատճառ կուտայ, կը տեսնեմ որ Ամերիկայի մէջ Մասիզոնի Հանրապետին Փորձառական Հոգեբանութեան Աշխատանքը բացուեր է։ Գիտուր ամերիկեան չէ, Եւրոպայէն փոխադրուած է հոն, և սակայն Ամերիկեան գործնական տարողութեանց դրոշմը կը կրէ։ Այս աշխատանքը (Պլատոնի ոսկերք թող տարին բերով այս անունը), առեւտրական հանդամանք մ'ալ ունի։

—Հրամմեցէք, կ'ըսեն ձեզի։ և երբ ներս կը մտնէք, կամ տոպր կը վճարէք նախապէս, ի պատիւ ձեր հոգւոյն, որ սոյն աշխատանոցին մէջ պիտի չտիրուի։ Արդարեւ կը չափուին հոն ձեր հոգեբանական կարողութիւններն և արդիւնքը մասնաւոր թղթի վրայ նշանակուելով ձեզի կը տրուի դուրս ելած ատենին։ կատակ չէ։ Երկու ժամ կը տեւէ գործողութիւնը, որ պիտի յայտնէ թէ ինչ մարդ էք։

Ես մանրամասնորէն կարդացի թէ այս չափերը ինչ են։ 26 անգամ փորձի կենթարկեն այդպիսին, որ պէտք է համբերող ըլլայ, պէտք է քիչ մը ցաւի դիմանայ, որովհետեւ փորձ մը կայ ուր մարդ սեղ կը խոթեն, չտիրելու համար թէ օրքան կը դիմանայ ցաւի, և թէ իւր միտքը որքան ժամանակէն ուզղին կը հաղորդեն մասին ցաւը։ Արդեօք ասկէ կրնայ հետեւցուիլ ցաւոց և հեծութեանց հանդուրժելու չափը տալով թերեւս։ Փորձ մը կայ լսելի, ձայնի, ինչ արագութեամբ ղդալը չափով։ Եթէ մէկուն մարմնոյն դըպչիք, միտին հաշուով մէկ երկայրկեանի հարիւրին 15դ. ժամանակի մէջ կը զգայ։ Կը չափեն թէ որքան ժամանակի մէջ որոշեալ բառեր կրնաք օրինակել։ Կը չափեն թէ մէկ տեսնելով պատկեր մը որքան կը մնայ ձեր յիշողութեան մէջ։ Կը չափեն թէ երկար գիծ մը քանի կանգուն ըլլալը, առանց չափելու, աչքի զօրութեամբ որքան մերձաւորութեամբ կրնաք գտնել, և ասանկ, ասանց նման չափեր հետզհետէ կը յաջողուին իրարու։ Մէկ փորձ մը կայ որ շատ նոր երեւցաւնա։ Երբ որ մէկը ձեր դէմը կենայ և կանոնաւոր շարժումներ ընէ, զոր օրինակ թեւը երերցնէ, գլուխ այն թեւին նայելով անպատճառ և անդադարապէս, թէպէտ շատ թեթեւ կերպով, նոյն արագութեամբ շարժումներ կ'ընէր։ Վրայէն չերեւիր, բայց մասնաւոր գործիքներու շնորհիւ կը չափուի։ Արդէն անթիւ գործիքներ հաստատած են որոյ համար մեծամեծ դումարներ ծախք եղած են անշուշտ։

Բայց կը հարցնեմ ձեզի։ Այս ամենը հոգեբանութիւն է։ Երբոր մէկը աշխատանոցէն մեկնի, թուղթը ղոր կրնանք ստանալ հոգեչափն ի ձեռին, արդեօք այս թուղթը տնտեսելով կրնանք որոշել թէ այդ մարդը այս ինչ կամ այն ինչ պարագայի մէջ ինչ պիտի ընէ։ Թուի թէ առաւել բնախօսական են նոյն փորձերը քան հոգեբանական և կրնան գիտութիւնը լուսաւորել այս տեսակետով։ Բայց ինչ ալ ըլլայ, քանի որ համալսարանական աշխատանոց մ'է որ հոգեբանական կանոնաւոր, մենք ալ կը հաւատանք այսպէս ըլլալուն։

Գիտեմ որ այս գրածներս մեր մէջ ալ շատերուն համոզման հակառակ են, որովհետեւ հոգեբանութեան թէ հին և թէ նոր հեղինակներուն և զանազան կերպարանքներուն չհաւնիլը կրնայ մեծ յանդգնութիւն համարուիլ։ բայց ինչ օգուտ։ Ով որ այս երեքուն գիտութեան վրայ որոշ կարծիք մը ունենալ կը կարծէ, կրնանք իրեն դէմ հանել հակառակը մտածող նշանաւոր հեղինակ մը, ինչ ալ ըլլայ պաշտպանած կարծիքը։ Եւ երբ ամենէն մեծ փիլիսոփայները չեն կրցած համաձայնիլ, ասիկայ բաւական կը հաստատէ կարծեմ թէ մէջտեղը ճշմարտանման բան մը չկայ։

Իսկ եթէ իմ թերահաւատութեանս համար հակառակորդներ ունենամ որք ինձ պատասխան երեսխ։

—Դու չես գիտեր հոգեբանութիւն։

Այն ատեն միայն համակարծիք կ'ըլլանք։

Ե. ՍՈՒՄԱԿԵԱՆ։

ՈՒՂԵՒՈՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

ԵԳԵՍԻՈՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Քաղաքին հիւսիսակողմն հայոց թաղերու կեդրոնը կը գրաւէ Եգեսիոյ հայոց մէկ հատիկ և գեղեցիկ եկեղեցին՝ յանուն Տիրամօր Ս. Աստուածածնայ։ Սորա հիմնարկութիւնը շատ հին է, իր հիմնաքարերը գտնուած են Ս. Թադէոս Առաքելոյն Քրիստոսի 40 թուականին։ Վերջին նորոգութիւնը կատարուած է Քրիստոսական 1845 թուականին, ձեռամբ Գրիգոր Եպիսկոպոսի Տ. Յարութիւն եպիսկոպոսի (Եգեսացւոյ), ինչպէս եկեղեցւոյ պատի յիշատակարանն ալ կը վկայէ։ Այս արդիւնաւոր եպիսկոպոսը՝ Եգեսիոյ եկեղեցւոյն համանման երկու պատկառելի տաճարներ ալ կանգնեցուցած է՝ մին ի Պրուսայ, միւսն ի Կարին իւր առաջնորդութեան օրերը։ Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց մէջ ալ ունի յիշատակներ, որ ինքն ալ վարած է վանահայրական պաշտօն։

Եթէ մեր ազգային ալ յօդուտ սուրբ եկեղեցւոյ վաստակոյց յիշատակը։ Աստուած գնահատ, կ'օրհնէ և կը վարձատրէ։ Կրնանք թէ Գրիգորեան Սրբազան հեղինակուր է Եգիպտացւոյն իւր վերջին օրերուն մէջ, և յոգնած ոսկորները կարօտ մնացեր են Տիրամօր տաճարի գերեզմանոցին։

Բարձրաբերձն, հպակաց և բարեբաստատութիւն մ'է այս եկեղեցին, ընդարձակութեան և մեծութեան կողմէ Տիրոպէքիրի Ս. Կիրակոսայ մայր Տաճարին հաւասար։ իսկ Կարնոյ եկեղեցիէն փոքր է։ Կամարները ձգուած են եկեղեցւոյ երկայնութենէն 14 քարէ բոլորշի և բարձր սիւներու վրայ, որք մեկուսի քարերէ փորուած են։ Սրտագրաւ հրեշտի մ'ունի ի ներքուստ և արտաքուստ։ Դռանը զարդարուած է երեք սեղանակերպ։ ուռագ սեղանն ունի չքնաղակերտ խաչկալ մը, որ երանգ երանգ ներկերով, սիրուն քանդակներով՝ կրօնական խորհրդաւոր նկարներով կ'ասաւերս շուքն Թադէոս Առաքելոյ անդրանիկ եկեղեցւոյն։ Դռանին մէջը կերեւի Աստէղն հովուական աթոռը, որ թէև հին էնք մը չէ, հնոյն յիշատակն է։ Ամէն օր իւր ոսկերք կարծես կը խօսին ձախակողման դռան դէպ հարաւ պատին հետ բարձրացած փոքրիկ գմբեթի կամարի ներքեւէն, ուր է իւր դամբարանը, ուստատեղի բարեպաշտ ժողովրդեան այս հին քաղքին։ Դռանին աջակողմը նոյնպէս կայ փոքրիկ գմբեթ մը Տիրամօր պատկերին վրայ ոսկեգիր բարեպաշտուհի կանանց։ Այնքան ծիսուած է անդ խունկ, վառուած է լոյս, որով մրոտեր է, ծխառոտեր է պատկերը, շրջս կողմը չերիկ իւղ, մոմի հալուկներ ծեփտեփ, զգալի անաքրութիւն մը, ոչ միայն անդ, այլ եկեղեցւոյ շրջս կողմը, դասերէն մինչեւ վար։ Երկրը-պագելու ատեն փոշոյն մրուրը կը խղդէ մարդը, և տեղ մը իւր նշանը կը գրոշմէ չատերու երեսին։

Ինչ անհոգութիւն, կ'աւելցնեմ, և ինչ այլանդակ սովորութիւն մ'ալ կոչիկ հանելու մասին։ «Հան գկոշիկս քոյի պատուէրը կատարելու համար ինչ կ'ընեն քանի մը գաւառներ, ինչպէս և հոս։ կը չարկեն աղտոտ, ժպտոտ կոշիկին և չեն ձգերուր որ կեցան, քովերնին կը պահեն, շատերը երեսնին կը քսեն կոշկին և կ'աղօթեն, այնպէս ըմբռնելով թէ՝ կոշիկը իր ոտքը չլլինի, կ'ուզէ թող գլխուն լինի, մեղք չէ. պէտք է բարիկ աղօթել, ատոր յատուկ կուգայ ընդհանուր անաքրութիւն մը։ Դասերու մէջէն մինչեւ գաւիթին դուռը ամէն կողմ լի են կոշիկներ, մուճակներ, հոլոթափ, տղմոթափ, որոց մէջէն անցք չկայ երթեւեկելու։ Ամէն մարդ հագիւ իւր կոշիկին պահպանութիւնը և հոգը կը քաշէ, տեղ գտիր, որ ձգես, ելնարուն՝ փնտռէ որ գտնես, աչք մը կոշկին, մէկ տեղանին, Աղօթէ։ Բայց որտե՞ղ կ'ըսես։ Մեղք է հոգը. կոշիկները գիրկը մինչ սեղանին առջեւ՝ մեղք չէ։ Հին սովորութիւնն մը համեմատ մինչեւ բեմը եկեղեցին փսխթով և կապրանկով ծածկուած է։ Աւելի լաւ է՝ վերցնել կապրանները, բայց, պարզ տաճարին մէջ առանց կոշիկ հանելու աղօթել, բացի եկեղեցւոյ պաշտօնեաներէն, և ազատել եկեղեցին տղէն, բարեպաշտներն այդ հոգսէն։ Խաղաղ աղօթք մը կ'արժէ հազար բարիկ տար։

Եկեղեցական պաշտօնէից պարտքն է հոգ տանիլ մեկնիկ եկեղեցւոյ մաքրութեան և կարգաւորութեան և յօգուտ խաղաղութեան աղօթաւորաց՝ արգելուլ տգեղ մանուկները խաղալ, վազել, վազտրտալել եկեղեցւոյ մէջ, այնքան անպատկառ, ինչպէս եթէ մէկը գտնուէր հասարակ փողոցի մը մէջ։ Շատ տխուր տպաւորութիւն դարձեալ իմ վրայ Եգեսիոյի մանուկներու այդ անվայել համարձակութիւնը եկեղեցւոյ տաճարին առջեւ, մինչ շատ անգամ ժողովրդական ջերմեռանդութիւնը չարժեր է ի սեռ բարեվար, պատկառ և ամենայն կրօնասիրութեան մանուկ հաւատացեալաց։ Կարնեցի մանուկը բարեկիրթ է այս մասին, մոր կամին հետ կը սորվի և կ'ստանայ բաժին մը իւր հօր ջերմեռանդութենէն առ հաւատ և եկեղեցին։

Ի ծոց եկեղեցւոյն Եգեսիոյ դժուար է զանազանել դպրոցական մանկտին փողոցի ատհակներէն, այնքան խառնիխուռն, որ բնաւ կարգապահութիւն չը տեսնուիր։ Տեսեր եմ մանուկներ, որ եկեղեցական սրբազան արարողութեան ատեն՝ չափկ հագած՝ դասէ դաս, վարէ վեր սկսեր են վազել, կանչտրտուել, իսկ խօսիլ, խնդալ նկատելի բան մը չէ, ոչ ալ դպրոցականաց անախորժ ելեւմուտն կարդէ դուրբան է։ Հայ մանուկը ինչ տարիքի մէջ ալ լլինի, յեկեղեցի մտած ատեն պէտք է բան մը զգայ, պատկառանք հաւատոյ, իսկ դպրոցական մանուկը տիպար մը պէտք է լլինի ոչ միայն իւր հասակակցաց, այլ համայն ժողովրդեան։ Քանի մը բարեկիրթ դասատուներ ալ կը գտնուին։ Ժողովուրդը ընդհանրապէս կրօնասէր է։ ինչո՞ւ սակայն այս վիճակն եկեղեցւոյ մէջ։ Դասատուներէն մին ինձ կ'ըսէր «Եգեսիոյի հայն այնքան անտարբեր է կրթութեան նկատմամբ, որ իւր զաւակաց հաղիւ մէկ հինգերորդը դպրոցի երես կը տեսնեն։ շրջս հինգերորդը փողոցները կը շրջին, անգործ, անկիրթ, կը մշեին ատահակութիւնը, ու չատերը չեն խորշիր, խորշեցնող ալ չը կայ, որ փողոցային ընթացքը չը շարունակեն նաև յեկեղեցի։ Դպրոցական մանկանին ալ՝ որը հետերնին կը խառնուի, որն ալ անհնամ կրթութեանը կը գերազանցէ զանոնք։ Շատերը կը մտածեն, ես ալ կ'ըսեմ ի՞նչ պիտի լլինի Եգեսիոյ արդի մանուկ սերունդին ապագան։ Կրթութենէ զուրկ մեծնալով պիտի չը գահավիժէ՞ մթէ բարոյական և կրօնական անկման։ Այս անմիխիթարական ճամբուն մէջ քայլ մ'առնուած է արդէն։

Եկեղեցական երգեցողութիւնն ալ համու հոտ չունի, քանի դասատու կայ, այնքան եղանակ, այս հակառակ ձայներէն յառաջ կուգայ անհերդաչնակ երգեցողութիւն մը, որ անախորժ ազդեցութիւն մը կ'ընէ ունկնդիր ժողովրդեան վրայ։ Վերջերս վարժապետաց համար երաժշտութեան դասատու նշանակուած էր Պ. Գ. Ոսկերչեան, որ թէև ձայնագրագէտ մը չէ, բաւական հմուտ է տեղական-եկեղեցական երգեցողութեան. Պ. Ոսկերչեանը հակառակ իւր աշխատութեան դեռ չէ յաջողած նոյնօրինակութեան ենթարկել երգեցողութիւնները։ Եւ որովհետեւ Եգեսիոյ մէջ սովորութիւն է, որ դասերը ելնեն և դասատուաց հետ երգեն Շարականի հմուտ ձայնաւոր անձինք ի ժողովրդենէ, ուստի երիտասարդներէ ոմանք օրական մէկ կամ երկու ժամ մէկտեղ հաւաքուելով ձայնաւորութեան դասեր կ'առնուն Շարականի հին եղանակը գիտցող տեղացի Գէորգ Տիրացու Քիլէչեանէ։

Եկեղեցական երգեցողութեան կատարեալ ներդաշնակութիւն տալու համար, հարկաւոր է ձայնագրութեան պարապուրիչ ուսուցումն մեր վարժարանաց մէջ։

ՈՒԽՏԱՒԻՈՐ
(Շարունակելի)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔԻ» (9)

ԺԻԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ԹԵՆԴԷ

Աչքերը խոշորցան։ Տարտամ սոսկում մը նկարուեցաւ իր դիմագծերուն վրայ։ Բայց ա՛լ չեղոց լռութիւնը և թողուց որ ոստիկան-գլխաւորը տանի գինքը՝ թեւէն բռնելով։

Վանդակապուռը բացուեցաւ։ Ներս մտան։

—Քիչ մը արիացէք, քաջն, ըսաւ գլխաւորը։

Արդարեւ Պեռնար կը դանդաղէր։ Կարծես իւր ուժը, իւր կորովը, իւր պողարիւնութիւնը, իւր կամքը կը լքէին գինքը երբ պարտէզէն կ'անցնէր, քանի կը մօտենար տունին։

—Կը տառապի՞ք, ըսաւ դատաւորը։

Պեռնար արիացաւ և գողդոչուն ձայնով մը ըսաւ։

—Ոչ, ամեն բանի անտարբեր եմ։

Ամբարանոց մտան, գետնայարկին մէկ սենեակը։

—Խնդրեցէք տիկին տ'Էռիպօէն, ըսաւ Պ. տը Մոնթէկլոն ծերոսին, որ քիչ մը վար իջնէ։

—Տիկինը շատ հիւանդ է...

Դատաւորը թերթ մը թուղթի վրայ սա տողերը գրեց։

«Տիկին, բոլոր ուժերնիդ ժողվեցէք, կոչում ընէք ձեր բոլոր քաջութիւնը, վասն զի ձեր ամուսնոյն սպանչին ձեզ հետ, նոյն իսկ ձեր զաւկներուն հետ դէմ առ դէմ բերուիլը անհրաժեշտ կարեւոր է։ Համակերպեցէք։ Մտածեցէք թէ ժառ մեռաւ և թէ հարկ է որ օգնէք մեզ՝ անոր վրէժը լուծելու համար։»

Պահարանի մը մէջ դրաւ նամակը և ծերոսին տուաւ։

Բայց միեւնոյն ժամանակ սա հարցումներն ուղղեց անոր։

—Կը ճանչնա՞ք սա մարդը... Ուրիշ անգամ տեսած էք հոս ո և է ժամանակ... Միտուրնիդ բերէք։

Ծերոսմ անծանօթին մօտեցաւ զոր ուշի ուշով դիտեց։

—Ոչ, պարոն դատաւոր, երբէք տեսած չեմ պարոնը։

—Ապահո՞վ էք։

—Այո, որքաւ որ մարդ կրնայ ապահով ըլլալ սանկի բաներու մասին։

Դուրս ելաւ տիրուհին գտնելու համար։ Պեռնար առանց յայտնի յուզման տոկացեր էր ծառային գնուութեանը, բայց այս վերջնոյն մեկնումէն ի վեր աչքը չէր կրնար զատել այն դուռնէն ուսկից պիտի երեւնար Լօռանս։

Երբ ոտնաձայներ լսուեցան սանդուխին վրայ և յետոյ սալարկուած նրբանցքին մէջ, աչքերը գոցեց և աթոռի մը վրայ ինկաւ։

Լօռանս ներս մտաւ։

Երեք զաւակները միշտ կը շրջապատէին գինքը իրր թէ պաշտպանելու համար, իրր թէ արիացնելու և գինքը կապելու համար կեանքին, որ այնուհետեւ այնքան անողորմ էր ու դառնալիր։

Կեցաւ սեմին վրայ, չհամարձակելով ներս մտնել։

Այդ մարդոց մէջէն ամենէն առաջ Պեռնարը դիտեց։

Եւ իր նայուածքին մէջ ոչ սոսկում կար, ոչ զայրոյթ։

Անշուշտ չէր գուշակեր որ մարդասպան մը կը գտնուէր իր դէմը։ Այա թէ ոչ աւելի սոսկում պիտի յայտնէր։

—Կը ճանչնա՞ք այս մարդը, տիկին, հարցուց դատաւորը Պեռնարը ցուցնելով։ Ձեր ամուսինն սպանած ըլլալը կը խոստովանի։

Հարկ եղաւ որ մանկամարդ կինը նորէն աչքերն անոր վրայ դարձէ։ Եւ երկուքին ակնարկներն իրարու հանդիպեցան։

Պ. տը Մոնթէկլոն անոնց ոչ մէկ շարժումը կը կորսնցուցնէր։ Կը փորձէր կարդալ այդ երկու հոգիներուն խորը։

Լօռանսի սիրտին մէջ հիմակ բնաւ տարակոյս գտնուելու չէր, քանի որ դատաւորը խօսեր էր։ Հոն գտնուող մարդը իր ամուսնին սպանչին էր։

Եւ բանիկն արգահատանքի նոյն արտայայտութիւնն էր իր լայն ու գեղեցիկ սեւ աչքերուն մէջ։

Այդ պահուն ալ ոչ սոսկում, ոչ զայրոյթ կար։

Լօռանս չէր պատասխաններ դատաւորին հարցմանը։

Սա տարուցեցաւ կրկին։

—Կը ճանչնա՞ք գինքը, տիկին։

—Ոչ, ըսաւ Լօռանս նուաղկոտ, ցած, անորոշ ձայնով։

—Ուրիշ ատեն երբէք չէ՞ք տեսած գինքը։

Եւ խօսած պահուն կարծես իր աչքերը որք այլ եւս չէին դատնուեր Պեռնարի երեսէն, անոր ներումը կուգէին հայցել։

Եւ Պեռնար, ամբոխած, խորին հառաչ մը կ'արձակէր, այլայլած դեմագծերը կը չիտուէին, իրենց հանդարտութիւնը կը տոնանային, և տեսակ մը երախտայայտ ուրախութիւն փայլակի արագութեամբ երեւցաւ իր աչքերուն մէջ։

—Կրնա՞մ հեռանալ, պարոն, հարցուց Լօռանս։

Դատաւորը կանչեց երկուորեակները, համբուրեց, բազուկներուն մէջ առաւ և գտնոնք ապահովցնելու համար փայփայելէն ետք, ժպտելով ըսաւ անոնց։

—Իսկ դուք, զաւակներս, պիտի ըսէ՞ք այս մարդուն ո՛վ ըլլալը։

Քլէռ և Տիան զայրոյթ պահուրտեցան իրենց մօր բազուկներուն մէջ։ Պեռնարին կը նայէին հետաքրքրութեամբ, զարմանքով։ Նորեկ մը էր, օտարական մը իրենց համար։ Այդ տարիքին մէջ տղաքները բրնաւ չեն կեղծեր։

Պ. տը Մոնթէկլոն չպնդեց։

Կը մնար Անթոնիօն։

Խրոխտ և վայրի տղան կարծես պաշտպանողական դիրքի մէջ կը գտնուէր։ Եւ յորմէ հետ մայրը Պեռնարին առջեւ բերած էր զինքը, անդադար զայն կը քննէր։

—Իսկ դո՞ն, Անթոնիօ, հարցուց դատաւորը։

—Ես կը ճանչնամ զայն, ըսաւ տղան, արդէն տեսած եմ...

Պեռնար և Լօռանս բուռն ոստում մը ըրին սարսափահար, և ցոյց տուին թէ այս պարզ բառը ի՞նչ սաստիկ յուզում, ի՞նչ անձկութիւն առաջ բերած էր։

—Երկա՞ր ատենէ ի վեր, կը հարցուներ դատաւորը։

Լօռանս ընդմիջեց, ազերագին։

—Անթոնիօ ըսածը չի գիտեր, պարոն տը Մոնթէկլոն։

—Թողէք որ խօսի, տիկին։

Բայց տղան կը լռէր, վախնալով որ մայրը կը բարկացնէ։

Այն ատեն, Լօռանս, համարձակ.

—Խօսէ ուրեմն, զաւակս, ըսէ գիտցածդ։

—Երկա՞ր ատեն կայ որ տեսար պարոնը, կը կրկնէր Պ. տը Մոնթէկլոն, բրնալով Անթոնիօին ձեռքէն և Պեռնարին մօտենալով։

—Երէկ տեսայ։

—Առաջի՞ն անգամ։

—Այո, անկից առաջ երբէք չէի տեսած։

—Ժամը քանի՞ն էր։

—Ժամը չեմ գիտեր։ հայրս ժամացոյց մը խոտացած էր երբ եօթը տարու ըլլայի։ Մէկուկէս տարի պիտի սպասէի դեռ։

—Իրիկո՞ւնը մի առտուն։

—Բնթրելնէս ետքը... Քերականութեան դասէս քիչ առաջ...

—Ժամը քանի՞ն կառնես քերականութեան դասդ։

—Երեքին։

—Ընէ նայիմ, տղաս, ո՞ւր տեսար այս պարոնը։

—Առանց մօրս ըսելու՝ պտտելու ելած էի պարտէզին ծայրը, Լօի մօտ, ուր գիտէի որ ձկնորսներ ծածան կը բռնեն։ Այս պարոնը չրջապատի որմին ետեւը կը պտտէր... փոքր դրան մօտ։

Անկից քանի մը քայլ անդին, մացառուտ պուրակին մէջ սպասուած էր Ժառ տիէպիօն։

—Ապահո՞վ ես որ չես սխալիր...

—Օ՛հ, այո, ապահով եմ։

Եւ վայրկեան մը լռութենէ ետք, իբր թէ տղան փորձէր յիշել, շարունակեց.

—Ես նոյն իսկ, գետակ իջնելու պահուն երկարօրէն երեսս նայեցաւ։ Քանիցս ետիս դարձայ և տեսայ որ ինձի կը նայէր միշտ։ Կարծես կը ճանչնար գիս։

—Չի վախցա՞ր։

—Օ՛հ, ոչ։ Ամենեւին չար երեւոյթ չունէր։ Եւ նոյն իսկ կը ժպտէր ինձի և աչքերը շատ անուշ էին։

—Ո՞ւր գնաց։

—Երբ վերջին անգամ մըն ալ ետիս դարձայ գետակի հանելուս, տեսայ որ Մանտի ճամբան կը բռնէր։

—Շնորհակալ եմ, զաւակս։ Ա՛լ բան մը չունիմ քեզ հարցնելու։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 24/5 ՅՈՒՆԻՍ, 1894

Քաղաքական կացութիւն

ԴԻՊԼՈՄԱՏՆԵՐ Ի ՊԱՐԻԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.

Պուլկարիոյ նոր նախարարութիւնն հետեւեալ կերպիւ կազմուեր է.

Պ. ՍԹՈՅԼՈՎ — Վարչապետ և վերատեսուչ ներքին գործոց.
Պ. ՆԱԶՈՎԻՉ — Արտաքին գործոց և առժամապետ ալ հանրային շինութեանց վերատեսուչ.
Պ. ԿԷՇՈՎ — Ելեւմտից վերատեսուչ.
Պ. ՌԱՏՈՍԼԱՒՈՎ — Դատական գործոց և առժամապետ ալ հանրային կրթութեան.
ԲԷՆԴԵՐՈՎ, ԳՆԴԱՊ — Պատերազմական գործոց.
Պ. ԹՈՆՉԷՎ — Առեւտրական և երկրագործական վերատեսուչ.

Նոր վարչապետն և արտաքին գործոց նոր վերատեսուչն երկիր ծանօթ այուցինք. Դատական նախարար Պ. Ռատոսլաւով պուլկարական կրթեալ ընտանեայ մանից ծախքով իր ուսումն ըրած էր Փրակայի ճեմական գիմնազիանին մէջ, յետոյ Հայդելպերկի Համալսարանին մէջ իրաւագիտութիւն ուսած։ 1883ին ալարտեց իր ուսում, և դարձաւ ի Պուլկարիա, ուր շատ չանցած կարեւոր դեր մը կատարից հանրային գործոց մէջ։ Պ. Սթոյլովի հակառակ հանդիսացող կուսակցութենէն էր, և ոչ հակ մը վարչապետ եղաւ։ Իր անուամէն ի վեր պետն էր ընդդիմադիր կուսակցութեան, և այս հանգամանքով շատական դժուարութիւններ կրեց։

ԹԻՒՐԲԷՆի ԳՈՐԾԵՐԸ.— Ֆրանսայի երեսիլի դիանական Պ. Պէռթլօ կ'ըսէ թէ Պ. Թիւրբէնի խօսքերն իր դիտին կարեւորութեան վրայ ուշադրութիւն են։ Այս մասին բերն գիւտ ինչ որ կարելի էր յայտնի է արդէն։ Գիտութիւնն այժմ որոշ կը տեսնէ այն սահմաններ ուստից անդին չի կրնար անցնիր՝ զի թէպէտ նոր մէջտեղներ կրնան գտնուիլ, մեծագոյն ազդեցութեան չափը գիտցուած է այժմ։ Միայն մի բան մնաց թէ նիւթ մը կրնայ հնարուիլ որ բաց դասի մէջ 20,000 գրամ բանակ մը կարենայ դիացնել մէկ հարուածով։ Բայց Պ. Թիւրբէն կ'ըսէ թէ քանի որ Ֆրանսայի պատերազմական նախարարն իր խօսքերուն կարեւորութիւն տուած չէ, ինք չի վարանիր ուրիշ Տէրութեանց առաջարկէ զայն, որպէսզի նեղն ինկած մարդ մ'է, իր դիւտերէն անդին ինկած մարդ մ'է, իր դիւտերէն ուրիշ մէջտեղ չունի ապրելու, և Գերմանիա արդէն պատրաստակամութիւն յայտնած է իրմէ գնելու իր դիւտին դաղտնիքը։

* * *

ՅԻՍՈՒՍԻՈՅ ԱՄԱՐԴԱՒԱՆԻՆ ՄԷՋ.

Այս խնդրոյ վրայ Ֆրանսայի Երեսփոխանական ժողովոյն անցեալ հինգշաբթի նստին մէջ հարցուած ըլլալով նախարարութեան թէ ինչո՞ւ համար թող կուտայ որ այսպիսի հանձարեղ հնարիչ մը օտար Տէրութեանց դիմէ, Մէրսիէ զօրավար, պատերազմական նախարարն, հետեւեալ մտօք պատասխանեց.

«Թէպէտ սովորութեան հակառակ է անձնական յարձակում ընել բայց պարտականութիւն կը սեպեմ նախ հերքել այն կարծիք թէ Պ. Թիւրբէն Ֆրանսայէ մը եղած ըլլայ։

Պ. Բոլէն Մէրէ.— Ոչ թէ Ֆրանսայէ մը, այլ հարիւր մը։

Զօր.—1885ին Ֆրանսայի պատերազմական նախարարութիւնը դաշնագիր մը կնքելով Պ. Թիւրբէնի հետ անոր հնարած բաղադրութիւնը գործածելու կանոն առացաւ, քառասուն միլիոն ֆր. ի Պատուոյ Լեգէոնի պատուոյնշան տալով հնարիչին։ Պ. Թիւրբէն պարտէր 10 ամիս գաղտնի պահել իր դիւտ։ Ահա այն նիւթն է որ պատերազմական նախարարութեան ձեռաց մէջ փոխարկուելով եղաւ մեր մէջիններդ։ 10 ամիսէն ետքը Պ. Թիւրբէն նորէն իր դիւտին տէրն եղաւ, և ուզեց օտար Տէրութեանց ծառերը դայն։ Բայց օտար Տէրութեանց առաջարկեց ոչ թէ ինչ որ ինք հնարած էր, այլ մէկինդն որ երեսն չէր պատաներ։ Կը խաբէր օտար Տէրութիւնները։ Եւ խաբեց զմեզ եւս, իր դիւտերուն տեր ցուցնելով ինքզինք, մինչ իւր բրած և ընելիք բարը դիտերը ծախած է եղեր Բանբլաղիդ ընկերութեան, որոյ պաշտօնատարն է եղեր, և հիմակ այս ընկերութիւն մեզ դէմ դատ բացած է։ Թիւրբէն բանակցութեան կը մտնէ Անգլիոյ, Իտալիոյ, Ցունաստանի, Պրազիլիոյ, Սպանիոյ և Մեքսիկայի Նահանգաց հետ։

Պ. Գ—ոս.— Կ'աղաչեմ, ճշդեցէք. Թիւրբէն մեր մէջիններդն գաղտնիքը գիտէ՞ թէ ոչ։

Զօր.—Չի գիտեր։ Եւ սակայն, օտար Տէրութեանց կ'առաջարկէ զայն, մանաւանդ այն Տէրութեան յորմէ հետի պէտք էր կենար ամենէն աւելի եթէ Ֆրանսայէ ըլլար, (Գերմանիոյ)։ 1887ին Գերմանիոյ պինուրական կցորդը մերժեց Թիւրբէնի դրամական տաքապայման պահանջումն, որ իւր դիտին կարեւորութեան համեմատական չէր։ Թիւրբէնէ, որ մեր վարչութեան կողմէ կը գործածուէր, ինչ ինչ դաղտնիներ գողնալով, Թիւրբէնի հետ շահագործել ձեռնարկած էր, երբ Թիւրբէն ուրուեցաւ անոր հետ, մասնաւորապէս ըլլա կառավարութեան, եւ դատուելով, երկուքը մէկէն բանտարկեցան։ Թիւրբէն զաեն ոք խաբէլէ եռքն իւր մեռակիցն ալ խաբած էր, և այնպիսի իրաբեքայի մը նպատակաւոր շաղկապաութիւններուն կարեւորութիւն տալով անոր հետ բանակցութեան մտնել ոչ մէկ Ֆրանսայի զօրավարի գործն էր։ Եւ այսպիսի գործերու բաւական հմտութիւն ունիմ, և այս մարդուն կարծեցեալ գիւտն անպէտ բան մը կը թուի ինձ։»

Պ. Լը Հէրիսէ առակեց թէ Պ. Թիւրբէնի հետ պէտք էր բանակցիլ ո՛չ թէ իրեւ պատուաւոր մարդու մը հետ, այլ իրեւ ո՛և իցէ լրտեսի մը հետ, զի թէեւ պատուաւոր մարդ չի սեպուիր Պ. Թիւրբէն, բայց գործն կրնար յաջողիլ։

Նոր վարչապետ Պ. Շարլ Տիւբիւի խոստացաւ որ իւր վարչութեան օրով այս դեղձումներ պիտի չկրկնուին, կամ տեղի պիտի չտեսնեն։ Այս մասնաւոր օրակարգ մը քուէարկելով 102ի դէմ 416 քուէով, ժողովը թէ՛ վստահութիւն յայտնեց նոր վարչութեան և թէ ապդարարութիւն մ'ըրաւ պատկանեալ պատերազմական վարչութեան։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՕՆ ՍԲԲՈՑ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ Ի ՎԻԵՆՆԱ.—Յայտնի է թէ Ս. Հաղորդութեան Խորհրդոյն ոտնն արեւմտեան եկեղեցւոյ մեծագոյն տօներէն մին է։ Եւ Վիեննայի մէջ մանաւանդ եկեղեցական մեծ տօները միշտ մեծաշուք հանդիսութեամբ կը կատարուին։ Օրինակի համար, Աւագ Հինգշաբթի օրն (յորժամ հայ եկեղեցին Ս. Հաղորդութեան տօնը կը կատարէ,) ի Վիեննա Կայսրն անձամբ կը կատարէ Ոտնլուայի արարողութիւնն, ինքն իսկ լուալով 12 աղքատներու ոտքերն, ինչպէս արդէն նկարագրած ենք Աբէ-Եզի մէջ։ Ս. Հաղորդութեան Թափորն եկեղեցիէն դուրս տեղի կ'ունենայ, և տարբերն ամենէն հանդիսաւոր ցոյցերէն մէկն է ի Վիեննա։ Օտարազգիները մանաւանդ որք Եւրոպայ ուրիշ ոչ մի կողմն այնպիսի հանդիսական թափոր կը տեսնեն, բացառապէս կը հետաքրքրուին։ Այս անգամ Սբբոյն Ստեփաննոսի մայրեկեղեցւոյն մէջ պատարագ մատոյց նորընտիր արքեպիսկոպոսն կարդինալ Կրուշա, աշակերտութեամբ բազմադիր եպիսկոպոսաց դասուն։ Բան սովորութեան, մէկ ժամ տեւեց պատարագն, այնպէս որ Եւրոպական ժամ 8 էր երբ Թափորն սկսաւ դուրս ելնել մայր-եկեղեցւոյ մեծ դռնէն։ Թափորին կը հետեւէին հարիւրաւոր պատական պաշտօնատարք, ընդ որս նախարարապետ Բանարի կոմս, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եկեղեցական նախարար Պառոն ֆոն Բալէյ, և երկրոյ Պատուոյնշանց հաւաքական պատերազմական նախարար Գրիկհամմըր զօրավար, և բոլոր անդամք Աւստրիոյ նախարարութեան։ Մանաւանդ երեւելիներէն հոն էին Հունգարիոյ նախարդ վարչապետ Սաբարի կոմս, և այլ բազումք ականաւորք, որոց ամենքն ալ մէկ ձեռքով իրենց գլխարկը կամ սաղաւարտը բռնած էին, միւս ձեռքով վառած մոմ մը։ Այս կուգային արքունական ամենաբարձր պաշտօնատարք, և ասոնց ամենէն ետքը կարդինալ արքեպիսկոպոսն ինք, ամպհովանոց մը ներքեւ, ի ձեռին ունենալով Ս. Հաղորդութեան սկիհն, որոյ առջեւէն և քովերէն չարունակ խունկ կը ծխեին ուրիշ բարձր եկեղեցականներ, և զօրքերն ի ծունր կ'իջնէին ուր որ ամպհովանոյն ետեւէն կուգար Թագաւոր-Կայսրն ինք, առանձին և գլխաբաց, վառած մոմ մը ձեռքը։ Փիչ մը հեռուէն կուգային անդամք կայսերական գերդասանի, արհիւրասերն, առաջնութեան կարգաւ,— ամենէն առաջ կայսեր եղբայրն և ասոր որդին մէկ գծի վրայ, յետոյ միւս արհիւրասերը։ Թագաւորի մեծ-դուքսն և Բոգարդի Ֆերտինանտ իշխանն ալ Թափորին կը հետեւէին։ Ասոնց ալ կը հետեւէին ուրիշ պաշտօնատարներ և բաղում զօրագունդք։ Ճամբուն վրայ չորս տեղ խաչաններ կազմուած էին, և հոն Թափորը կանգ առաւ, և արարողութիւնք բաւական երկար տեւեցին, մինչեւ որ նոյն հանդիսաւոր գնացքով Թափորը դարձաւ մայր-եկեղեցին։

ՆՈՐ ԱԿԱԴԵՄԱԿԱՆՔ.—Ինչպէս գուշակուած էր արդէն, Ֆրանսական Ակադեմիայ անցեալ հինգշաբթիի նստին մէջ Թէնի տեղ ընտրեցաւ պատմագէտ քննադատ և իմաստասէր Պ. Ալպէռ Սորել, և Մաքսիմ Տիւքանի տեղ հոգեպաշտ վիպասան Պ. Բօլ Պուրժէ։ Երկուքն ալ երկրորդ քուէարկութենէ մը եռքը շահեցան մեծամասնութիւնն, այն է 19ական քուէ։ Պ. Զոլա թէեւ երկու անձուններուն ալ ընտրելի հանդիսացած էր ըստ իւր բարի սովորութեան, բայց այս անգամ ալ չընտրեցաւ, այն դերազանց պատճառաւ որ այս անգամ ո՛չ մէկ քուէ շահեցաւ։ Բայց յուսահատած չէ, և ծանուցած է որ եթէ նոր ակադեմական մը մեռնի, անոր աթոռին թեկնածու պիտի ըլլայ։ Եւ խեղճ Պ. տը Լէսէրսի առողջական վիճակին վրայ տրուած տեղեկութեանց նայելով, հաւանական է որ շատ չանցած բաց ամեռ մը ներկայանայ Ակադեմիոյ մէջ։

Թէպէտ ընտրողքը քիչ կը ճանչէն Պ. Ալպէռ Սորելի հմտալից դրիչը։ 1842ին ծնեալ, ի սկզբան դեսպանական քարտուղար, և 1872ին Քաղաքական գիտութեանց Դպրոցին մէջ դիւանագիտական պատմութեան ուսուցիչ եղած է։ 1876ին՝ Նեպակոյտի նախագահութեան ընդհանուր քարտուղար անուանուած է։ Պատմական աշխատութեանց յանձնաժողովոյն անդամ, և Ֆիւսդէլ տը Քուլանժի տեղ 1889ին անդամ ընտրուած է Բարոյական և Քաղաքական Գիտութեանց Ակադեմիային։ Իւր դլխաւոր գործերն են «Դիւանագիտական պատմութիւն Ֆրանսական Յեղափոխութեան», —«Արեւելքի գործեր ԺԸ. դարուն», —«Միջազգային Իրաւարանութիւն համառօտ», —«Եւրոպա և Ֆրանսական շարժումն 1789ի», ևն։

Պ. Բօլ Պուրժէի գրական գործունէութեան վրայ Աբէ-Եզի մէջ գրուած է արդէն։ Ծնեալ 1852ին, կրթական բարձր պաշտօնատարի մը որդի, ի Բէլգիական սկսած է իւր ուսումն և աւարտած է ի Փարիզ, Սէնդ-Պարպի կրթարանին մէջ։ 1870ի ընդհանուր մրցման մէջ գրականութեան Բ. մրցանակն ստացած է։ 1872ին Դպրութեանց Պակաւորի վկայական ընդունելով, ի սկզբան դասեր տուած է, յետոյ քերթուածոց հատորներ հրատարակած։ Մինդամայն Նոյեվ Ռէվ-ին մէջ հրատարակելով «Հոգեբանութեան փորձերն» որով իւր գրական համբաւը շինած է։ Իւր առաջին վէպ, «Անդարմանելին», երեւցած է 1884ին, և իւր բոլոր վէպերն ուշադրաւեղած են հոգեկան ձգտումներն ուսումնասիրելու մասին ցուցած հանճարեղ տրամադրութեամբ։ Բնակած է Աքսֆորտ, որոյ վրայ հայկական հատոր մը հեղինակած է։ Բողոքական է, Հիւկնօ գերդասանէ, և կրօնասէր։

ՍՊԱՆԻԱ, որ չուզեց առեւտրական դաշնագիր մը կնքել Գերմանիոյ հետ, այս օրերս մաքսային ընդդրոյն նկատմամբ համաձայնելու վրայ է Անգլիոյ հետ, և դաշնագիր մը շատ չանցած պիտի կնքուի եղեր։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔ.— Անցեալ օր անդլ. լրագիրք կը ծանուցանէին թէ Թուրքիոյ մէջ ոգելից ըմպելեաց տուրքերով ժեռավաճառի վերածելու համար Օսմ. Պանքան բանկագլուխքն մէջ է։ Այժմ կը լսէին թէ ոգելից ըմպելեաց տուրքերով երաշխաւորուած ոսմանեան փոխառութիւն մը ի հրապարակ պիտի հանուի ի մտոյ։

ՎԻԼՀԵԼՄ ԿԱՅՍԵՐ ձախ ոտին վրայ գոնուող ուռեցքին, հանուելէն ետքը գոյացած վէրքն ալ ուռկնալու վրայ է, և Կայսրը շատ հանգիստ է այժմ, կ'ըսէ հեռագիր մը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Հանրային Պարտուց վարչութիւնն անցեալ տարի ի Լոնտոն եւ դրկեր է 922,000 հատ անգլ. թիթեռ ոսկի, օրինական կշռէն պակաս, և ընդունած բոլոր պակաս ոսկիները նմանապէս կը դրկէ Լոնտոնի Փոստերանոցը։

ՇԱՔՍԲՐի վրայ արտասովոր չահագործութիւն.—Ամերիկեան լրագիրք ամենք ամբաստաներ էին Մերակոյտի Ժողովրդական (տիրող) կուսակցութեան երկու անդամները թէ իրենց քուէն վաճառած են շաքարի վրայ ընդարձակ շահագործութեան մը ձեռնարկող խմբակի մը, այն խմբակի շահերուն նպաստաւոր օրինագծեր քուէարկել տալու համար։ Մերակոյտը քննիչ յանձնաժողով մը կարգեց, որ երկու ծերակուտականներն անմեղ հանեց։ Բայց լրագիրք իրենց ամբաստանութիւններն ընդհանրացնելով ըսին թէ Նախագահի ընտրութեան համար վերջին անգամ տեղի ունեցած պայքարը Ժողովրդականաց կողմէ մղուած էր այս խմբակի դրամով, որոյ անդամոց անունները ալ կը տային։ Խմբակը քանի մը անգամներ աւելի քան հարիւր հազար անգլ. ոսկի ծախսեր է այս նպատակաւ որ երբ մաքսային ծրագիրը Մերակոյտի առջեւ գայ, մաքս դրուի օտար շաքարի վրայ։ Փոխանակ՝ Ուիլսընեան ծրագրով առաջարկուածին պէս՝ շաքարն անմաքս ընդունելու։ Մերակոյտի անդամի մը ձեռքը կայ եղեռնական նախարար Պ. Քարլայլի մէկ նամակն, որ բացորոշապէս կը հաստատէ եղեր խմբակին հետ այսպիսի առուտուր մը եղած ըլլալն։ Դուրսէն ընդունուած շաքարին վրայ մաքս դրուելուն պէս, ամերիկեան բիրեկ շաքարի գործարանք մեծ գումար պիտի չհեղին, և այն գործարաններու խոշոր ներկայացուցիչներն էին որ հարիւր հազար ոսկի կուսակցին մաքսի հաստատումն ապահովելու համար։ Լրագիրքը, գոհ չմնալով քննիչ յանձնաժողովոյ տեղեկագրէն, աւելի մանրամասն քննութիւն կը պահանջէին։ Յանձնաժողովն ալ նկատելով որ իւր նիստեր գռնիպակ էին, կ'ուզէ իմանալ թէ լրագիրք ուստի՞ց ստացեր են իւր աշխատութեանց վերաբերեալ տեղեկութիւններն։ որովհետեւ Ամերիկայի մէջ այս անդաղտնապահութիւն օրէնքով կը պատժուի։

ՅՕՍՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԱՑ ԼԵԶՈՒԻ

Աբեղա-Բէ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա. ՔԱՀԱՆԱՅԻ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԵՆՏԵԱՆ

Ծերունազարդ եւ բազմամտաւ Տ. Հիւնքեարպէյէնտեան հօր սոյն պատուական երկասիրութիւնը, պսակեալ «Մանակ Մեսրոպեան» մրցանակով, լոյս տեսած է մաքուր տպագրութեամբ եւ 400 մեծադիր էջերէ բաղկացեալ։

ՅՕՍՈՒԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆը, արգիւնք լեզուաբանական (Linguistique) խորին հմտութեան ու երեսնամեայ համբերատար վաստակոց՝ կուգայ հայ գրականութեան մէջ մեծ ու կարեւոր պակաս մը լնուլ, լուսաբանելով հայ լեզուէ բազմաթիւ բառեր՝ ըստ ծագման եւ կազմութեան բոլոր լեզուաց՝ Պարսկին եւ Յոյնին՝ որով ո՛չ միայն կարեւոր ծառայութիւն մը կը մատուցանէ մեր ազգին ուսումնասիրութեան, այլ եւ առիթ կ'ընծայէ հայ լեզուագէտներու հետազօտութեանց։

Կը վաճառի ի գին կէս Օսմ. ոսկւոյ

Կեդրոնատեղին է, Կ. Պոլիս, «Կեդրոնական զրատուն» Զաքարիաթքար Խիւ 59, և ի Բերա, Սիւնէլի դիմաց «Վաֆիատէ»ի զրատունը։

836 17—20

ՕՑԱՔԻ ՍՏԱՂԱՆԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.

ԼՈՆՏՈՆ, 4 Յունիս, Ուրբաթ.

Դրամի սակրկն այսօր հետեւեալք են զլխաւոր հրապարակաց վրայ.

Պանքա	Հրպրկ.	Պանքա	Հրպրկ.
Լոնտոն	2 %	Հռոմ	— 4
Փարիզ	2½	1½	Գեղեսպուրկ	5½	5
Վիեննա	4	3½	Պրուսէլ	3	1½
Պերլին	3	1½	Համբուրկ	—	1½
Ֆրանքֆորդ		1½	Ամստէրդամ	2½	1½

Լոնտոնի հրապարակին վրայ, երեք ամսոյ կամ պակաս պայմանաժամով Պանրայի Թուղթերուն գնդէն սակն այսօր 100ին ½, եւ վեց ամսոյն Թուղթերուն 100ին 1 ½ է։

Ուսական այսօրուան գիներն փոխանակութեան, (անգլ. 1 դամ 10 ռուբլի դէմ.)

Ֆարիզ չէք	ֆր.	25.18
Պերլին 8 օր	մարք	20.39
Համբուրկ 3 ամիս		20.34
Վիեննա ի տես	ֆիորինս	123.25
Ամստէրդամ 8 օր	ֆիորինս	12.08
Հռոմ ի տես	լիրէ	27.97
Յունաստան ի տես	տրաքմի	43.80
Գեղեսպուրկ 3 ամիս դուրս		93.50

Ուսական բաղդատական հաշիւ մը ներկայ շաբաթուան եւ անցեալ տարի այս շաբաթուան կացութեան Անգլիոյ Պանքային, Սակարանին, եւն. (Թումարը՝ Սթերլինով).

	Այժմ	Անցեալ տարի այս շաբաթուն
Մետաղադրամ Պանքային	36,042,880	26,101,748
Համեմատութիւն Պահեստից	68½ առ 100	41½ առ 100
Ուսանց դրամք	41,370,095	37,311,269
Պանքայի գեղջի սակ	2 %	1 %
Հրապարակի սակ	½ %	2½ %
Սպագ. քոնսոլիտ	100 ½	98 ½
Մի ֆին գին Ցորենի	24 շիլ. 4 բէնս	27 շիլ. 6 բէնս

LA REVUE DES JOURNAUX ET DES LIVRES

ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

Լա Ռեվիւ տէ Ժուռնօ է տէ Լիվրէն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն ձրիապէս կուտայ անոնց ընտրելու զարդը՝ էն համբաւաւոր հեղինակներու վերջին գործերէն հատ մը։

Մեր ընթերցողները երբեմն կը հարցուցեն թէ շաբաթական ո՞ր օտար հանդէսն ընտրեն։ Լաւագոյն բան մը չենք կրնար ընել բայց եթէ ցուցնել Ռեվիւ տէ Ժուռնօ է տէ լիվրէն, ամենէն հետաքրքիրաշարժ եւ շահեկան հրատարակութիւնն այժմու Արդարեւ, ամեն կիրակի կ'ապատասխանէ շաբաթուան ինդիրներուն եւ գիրքերուն մէջ հրատարակուած էն նշանաւոր նիւթերը, յօդուածներ, նորավէպեր, պատմութիւններ, բանաստեղծներ, ոյժմեր, գիտութիւններ, գիտական հետաքրքրաշարժ նիւթեր, զուարճալի նշանաբաններ, փոքր ուրեր, պզտիկ տեղեկութիւններ, վէպեր եւն։ Բազմաթիւ պատկերներ, կենդանագիրներ, օրուան դէպքեր եւն։

Լա Ռեվիւին կը հրատարակէ երկու թերթոն 1. ԴԵՂԱՅԻՒՄԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆԸՐ, Մարսիայ Մուլէնէ. այս հետաքրքրաշարժ խոստովանութիւններուն էն հրապուրիչ կէտն է արկածներուն բազմազանութիւնը. ամեն բան կայ հոն, գեղջկական կեանքի տեսարաններ, գինուորական կեանքի պատկերներ, ճակատամարտի պատմութիւններ եւ այլն։ 2. ՁԵՌՆՄԾՈՒԻ ՄԸ ԵՕՍԿԵՐԸ, Ռէյնալէ, ամպարարներու եւ ամպարարներու վրայ։ Պ. Ռէյնալի այս գործ ամեն մարդ կը հետաքրքրէ։

Ցիրեալ մերթն իր մէկ տարուան բաժանորդներուն կուտայ 3 ֆր. 50 նոց հատոր մը. վեցամսեանցներուն 2 ֆրանքնոց, եւ մեր ոչ ամսեանցներուն մէկ ֆրանքնոց հատոր մը։ Ասկից զատ, իր բաժանորդներուն իրր յաւելուածական օրի պարգեւներ. 1. Ընտրելի կենդանագիր մը իւրաքանչիւր, 2. Բաժանորդին կը դրկէ թատրոնի իր կենդանագրով։

ԴԵՂՋՅԻԿ ՀԱՏՈՐ մը, բան մերթէ կազմուած եւ սիրուն երկգոյն ծածկոցով զարդարուած, կ'ըսուի առանց ծախքի, 3 ֆր. 50ի փոխարէն։

Բաժանորդագրութիւնք.—Վեցամսեայ 8 ֆր. տարեկան 14 ֆր. բաժանորդագրութիւն կը լլայ. 1. Բոլոր Ֆրանսական զարդեանկութիւններու, Պելժիքայի, Տանքմարքայի, Իտալիոյ, Զուիցերիոյ, Հոլանտայի, Նուէյի, Նորվեկիոյ եւ Փարիզեկան Գեղատարական զրաբեռնակները որ առանց ծախքի, կը յանձնեն բաժանորդներուն ընկալագիրներն բոլոր պէտք եղած տեղեկութիւններով. 2. Միջազգային մատնա—բոսդով. 3. Փարիզի մէջ գեղակիցներ ունեցող զրամատաներու քով. 4. Փարիզի զրամատան մը վրայ փոխանակագրով։

ՌԷՎԻՒ ՏԷ ԺՈՒՌՆՕի առաջին ուռք տարիներուն հաւաքածուն կը պարունակէ աւելի քան երեք հազար զրական նորավէպեր եւ զանազան պատմութիւններ ամենէն մեծ հեղինակներու. զրական, գիտական եւ արուեստական տնտեսական ծանօթութիւններ կուտայ. ի մի բան վերջին ութ տարիներու մասնաւորական արտադրութեան ամփոփումն է։ Ասկից զատ կը պարունակէ Ալ Ֆոնս Տուտէի, Հէնրի Ռոշֆորտի, Օքթաֆ Թէօյեթի, Լիւսիվիր Հալէվիի, Էքմոն Մարոյի, Կի տը Մոփասսանի, Բօլ Պուրժէի եւ այլոց ամբողջ վէպերը։ Իւրաքանչիւր հատոր, կարմիր լաթակազմ, ոսկեզօծ գիրերով, կարժէ 14 ֆրանք, առանց ճանրու ծախքի։

Նամակներն ու մանդատ-բոսդերն դրդել առ Պ. Ժ. Նոպլէ, յանձնմամբ, Փարիզ, Ռուժա փողոց, Թիւ 13։

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱԲԱՆՑ ԲԵՐԱ ՆԱՐԵԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՄԷՋ

Ընդ հովանաւորութեամբ Բերայի Պատ Կրթ. Խնամակալութեան, մեր հաստատած կիրակնօրեայ վարժարանի Բ. շրջանը պիտի սկսի ներկայ մայիս 29 կիրակի օր ժամը 5ին։ Պիտի ուսուցուին միմիայն 7 տարոյ մէջ (կիրակիները միայն)։

1. ՎԱՅՐՈՒԱՆԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ.—Առեւտրական գործոց տեսակը, հանգամանքը, գործառութեանց եղանակները եւայլն։ Վաճառականութեան ճիւղերու զանազանութիւնը եւ զանոնք մշակելու ուղղութիւնն ու միջոցները։

2. ՏՕՊԱՐԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Պարզ տօմար եւ կրկնատօմար։

3. ՀԱՇՈՒԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ.—Առեւտրի մէջ պատահած ընդհանուր հաշիւները եւ դրամատոնց գործառնութիւնքը։

ՊԱՅՄԱՆՔ.—Եւ ամենայն քննութիւնք առանձին կը կատարուի, պատուոյ է։ Վերջնական քննութիւնը հրապարակային է եւ կատարուի Վիեննայի ստանալու համար հարի է քննութենէ անցնիլ։ Վճարումն է ամսական 20 ղրուշ կանխիկ։ Դիմել առ Մինաս էֆ. Սիս եան, ի Խորհրդարան Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ Բերայի։

ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆի

Վկայեալ կայս. Առեւտ. Վարժարանէն

1076 2—3

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ԿԱՄ

ՆՈՐ ՆԱԽԱԴԻՏԵԼԻՔ ՄԱՆԿԱՆՑ

Ցպագրութիւն Ե.

Աշխատ. ՍՏԵՓԱՆ Պ. ՊՕՂՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆՑ

Վաստերացեալ լեզուական Ուսումնական Խորհրդոյ Կեդր. Վարչութեան

Կը գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Բիւզ-Բաշա-Խան Թիւ 2-3 Ս. Պարտիզպանեանի վաճառատունը։ Մեծ քանակութեամբ առնողներու մեծ զեղչ։

1066 4—10

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵՇԹԱ, 4 Յունիս.— Կոմս Խիւն-Հէտերվարի կ'ըսէ թէ պիտի չկրնայ նոր վարչութիւն մը կազմել Տքթ. Վէքերլէ ըսաւ Երեսի. Ժողովոյ մէջ թէ կոմսին պաշտօնն ոչ թէ նոր վարչութիւնը կազմել էր՝ այլ կացութիւնն վրայ տեղեկութիւն հաւաքել։ Երեկոյին, Տքթ. Վէքերլէ թագաւորին կողմէ ինքնագիր նամակ մը ստացաւ, որով մաճառ նախարարութեան հրաժարականը կ'ընդունուի վերջնապէս։ Յառաջագոյն, Ն. Վեհափառութիւն ընդունած էր երկուց ժողովոց ատենապետներն, որք ապա խորհրդակցեցան Տքթ. Վէքերլէի հետ։

ՀՌՈՄ.—Երեսփ. Ժողովին 214ի դէմ 225 քուէով (միայն 11 քուէի մեծամասնութեամբ) ընդունեց Պ. Քրիսպիի ծանուցեալ առաջարկն, որով 18 երեսփոխանէ նախաքննիչ յանձնաժողով մը կը կազմուի վարչութեան ելեւզերը պարզելու և ծախքերը գեղչելու համար։

ՓԵԹԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Սպանիոյ հետ առեւտրական դաշնագիրն ի մտոյ կը կնքուի։

ՊՐՈՒՍԷԼ.—Կը հերքուի 3½% պելժ արժեթղթին փոփոխման զրոյցը։

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԵՍ.— Թղթադրամը բարոքած ըլլալով ոսկւոյ համեմատութեամբ, հանրային պարտուց տոկոսը դադրեցնելու խնդիրն անհետացաւ։ Կառավարութիւնը կը պահէ իւր պահեստի գումարը։

Վանկոյտ

ՉԱՒԱԹԹԻ, 24 Մայիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՒԱՆԱԳՐՈՅ

3 ամիս Լոնտորայի վրայ	դրշ.	109½
3 » Փարիզի »	ֆր.	22 95
Վիեննայի 8 օր	ֆիորինս	11 35
Պերլինի չէք	մարք	18 47½

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՇՈՒԱՆԹ

Դրէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]		26 38
Բերայի մէջ »	»	— —
Լուսաւորուն բացուեցաւ	»	26 38½
Դէպ օրին	»	26 38
Թաղիվիլաքը Օսմանիյէ երեկոյ		96
» » ժամ Յին	»	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹԹՈՒՐ

Փոխառութիւն	Սէրի	62 20
»	Բ. »	39 20
»	Գ. »	28 10

ԲԱՆԿՈՏՈՒԹ

Օսմիէ Ժէնէրալ	Անգ. Լ.	— —
Բրէտի ժէնէրալ	» »	8 36
Դանք տը Թօնաք.	» »	3 20
Գամ. Նանժ է վալէօր	» »	5
Էշմի	Օսմ. Ոսկի	18 36
Թրամուէյ	» »	5 90
Սամ. Ապահովագր. Ընկ	» »	6 47½
Ուսէլիի երկաթուղի	Ֆր.	115 75
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի		45 50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՒ

Օսմանեան ոսկի	դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 18
Անգլիական ոսկի	»	110 07
Մարք [Գերմանական ոսկի]	»	107 20
Իսպէրիով	»	90
Բրիմից	»	51 15
Ռուպլ Ոգեղարաժ	»	8 50
Մէճ. արծաթ [տարբ.]	»	197 37
Մանր արծաթ	»	103
Մէճաղիք	»	97
Ցոկոս Զաւակիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱ

ՓԱՐԻԶ, 4 Յունիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %		101 10
» » Նոր 3 ½ %		107 17
Օսմանեան բանսօլիտէ Սէրի Դ.		24 75
Օսմ. մարս. արժեթուղթ		— —
Բրիտանիէ Թիւրք [1890]		480 62
Օսմանեան երկաթուղի		117 25
» Բէժիի բաժնեթուղթ		435 62
Պանք Օթօման		643 12
Բրէտի Լիոնէ		742 50
Իտալական Ռանթ 5 %		79 52
Եգիպտական միացեալ		515
Զէք Լոնտոնի վրայ		25 180
Օսմանիյէ (Օսմանեան բանսօլիտէ)		444 37

որպէս զի Թուրքիոյ մէջ չմնուած կամուրջներն ու խճուղիներն անվնաս մնան և յետայսորիկ չմնուելիներն ալ փուլիսլ ի գլուխ հանուին։ Բ. Դուռն ընդունելի դատած է այն առաջարկութիւնն և կայս. Իրատէ մը հրամայած է անոր գործադրութիւնը։

ՖՐԱՆՖՈՐԹի պարտէզներուն քննիչ Պ. Հէրման, ծրագիր մը մատուցանելով կայս. կառավարութեան, առաջարկած է որ Նիկոմիդիա-Նիկիւբրի երկաթուղոյ գծին երկու կողմը պտղատու ծառերու և բանջարեղէններու պարտէզներ և լաւ տեսակէ որթատունկեր պարուսնակող այգիներ հաստատուին։ Պ. Հէրման որ առ այդ քննութիւններ կատարած էր, յայտարարած է թէ իր այդ առաջարկը կարելի է գործադրել իւրաքանչիւր 2500 քառակուսի կանգունին համար 1300 ֆր. ծախսելով։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ մէկ քանի նահանգներու մէջ երեւան եկած քաղերայի ճարակումն արգիլելու և բոլորովին անհետացնելու նպատակաւ, այս օրերս բժիշկներ և հանրային մաքրութեան պաշտօնեայներ պիտի ղրկուին այդ կողմերը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարար Վսեմ. Նազիֆ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուելու։ Երեկ Մայիսի պաշտօնատան մէջ և երեսփոխական խնդրոյ վրայ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ԹԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Ամիսս մէջ տիրող արմտեաց թանկութեան պատճառաւ Վեհ. Սուլթանը եօթանասուն հազար ղուշ շնորհած և այդ գումար յանձնաժողովի մը կողմէ բաշխուած էր կարօտելոց։ Արդ, քաղերային համար հաստատեալ քարանթիւններու պատճառաւ արմտեաց առատութիւնը դադրած ըլլալով տեղայիք գործաւորութիւն կը կրէին արմտիք գտնելու համար, սակայն Մայլթիայէն քառասուն բեռ արմտիք տարուած է հոն զինուորներու միջոցաւ։ Ժողովուրդն այդ առթիւ բարեմաղթութիւններ ըրած է վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

—Բալըի Պուլանը գիւղախումբին ժողովրդեան, որք արմտեաց մեծ պէտք ունին, երկրագործական դրամատան մասնաճիւղէն 40,150 դրուշ փոխ տրուած է։ Ժողովուրդը բարեմաղթութիւններ ըրած է վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵՒՆ հաստատուած 34դ. տարեդարձին առթիւ, կիրակի օրը Հայտար-Փաշայի հանրային պարտէզին մէջ դաշտային հանդէս մը տեղի ունեցաւ, շատ զուարթ ու դեւերաբեալ։ Մասնաւոր շոգենաւ մը կէս օրէն երկու ժամ առաջ հանդիսականները փոխադրեց Հայտար-Փաշա։ Հոն էին Իտալիոյ ընդհանուր հիւպատոսը, դեսպանատան թարգմանները, Պ. Ֆարնէթիի, Պ. Սիմոնիտէդդի և գաղթականութեան երեւելիները։ Հայտար-Փաշայի նաւամատոյցին դլուխը թափը կազմուելով, նուագածուներու առաջնորդութեամբ պարտէզը գնաց։

Կէս օրին սեղան տրուեցաւ, նախագահութեամբ Իտալիոյ հիւպատոսին որ բաժակ պարպեց Իտալիոյ արքայական ընտանիքին կենացը. յետոյ Պ. Ֆարնէթիի բաժակ պարպեց Վեհ. Սուլթանին կենացը, մինչդեռ նուագածուներու խումբը Համիտիյէ քայլերգը կը հնչեցնէր։

Յետոյ պարերը սկսան և տեւեցին մինչեւ իրիկուն։

Կէս օրէն երեք ժամ եռը հասաւ իտալական դեսպան Գոլոպիանօ կոմը, դեսպանատան շոգեմակոյկով, և մեծ պատիւներով ընդունուեցաւ կարգադիր մասնախմբին անդամներէն։

Ժամը 10ին մեկնեցան հանդիսականները Հայտար-Փաշայէն։ Շոգենաւը պը-տոյտ մը կատարեց մինչեւ կղզիները և մութը կոխած էր երբ կամուրջ հասաւ։

ՕՏԱՐ ՄԱՄԼՈՑ Տնօրէնութիւնը շաբաթի օր հետեւեալ ազդարարագիրը ուղղած է Մէնէլէօ։

«Մէնէլէօ Օրէնդրալ իր այս օրուան թիւին մէջ հրատարակած է հատուած մը, զոր գրքնիկը արգիլած էր։

«Ներկայ ազդարարութիւնը կը սրբուի Մէնէլէօ Օրէնդրալի տէր-անօրէնին, որ եթէ կրկին անգամ այդպիսի յանցանքի մը մէջ դտնուի, հարկ եղած պատիժը պիտի կրէ։

Պերպան Խրբրդոյ անդամ,
Տնօրէն Օրար Մաղջ
ՆՇԱՆ

Պ. ԿՕԿՕՐՏԱՆ, Դանուբի միջազգային յանձնաժողովին ֆրանսական պատուիրակը, որ Գահիրէի ֆրանսական ընդհանուր հիւպատոս անուանուած ըլլալով մայրաքաղաքս եկած էր, երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ ուսկից Եգիպտոս պիտի երթայ իր նոր պաշտօնին գլուխը անցնելու։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ և հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը՝ եվտական նախարարութեան մէկ տեղեկագրին վրայ՝ հրաման տուաց է փուլայնել Անատօլուի երկաթուղեաց ընկերութեան հետ սկսուած բանակցութիւնները՝ ընտանի անասուններու փոխադրութեան սակացոյցը իջեցնելու համար։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ կառավարութիւնը մինչեւ հիմայ տարեկան 400,000 ֆրանք յատկացուած էր Եւրոպայէն Թուրքիոյ ռումանական դպրոցներուն։ Մինչդեռ կիմանայ թէ յիշեալ կառավարութիւնը մտադիր է դադրեցնել այդ նպաստը։

ՍԱՑԻՏ ՓԱՇԱ, անդամ Պեսական Խորհրդոյ, որ եպիսկոպոս կը գտնուի, իր հօր՝ Հալիմ փաշայի մահն իմանալով ճամբայ ելած է մայրաքաղաքս գալու համար։

ԵԼՄԻՆԷՆ եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ապրիլ 21էն մինչեւ մայիս 6, թանարանի մաքրանոցը ժամանած են 3680 ուխտաւորներ՝ անոլիական չորս շոգենաւերով, որոց երկուքը քարանթիւի պոյտանաժամի տարարելով Ճիտտէ զացած են և միւս երկուքը տակաւին քարանթինա կսպասեն։ Ուխտաւորաց առողջական վիճակը գոհացուցիչ է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Մանասդրի Կէօրիւճէ գաւառին մէջ մայիս 22ին երկու անդամ երկրաշարժի ցնցումներ զգացուեր են։

ՍՐՎԱԶԻ կուսակալութիւնը խնդրած է Նէրբին գործոց նախարարութենէն որ Թօքատ, Էրզրում ու Զիլէ գաւառակներուն համար թաղապետական կարող բժիշկներ ընտրուին և անմիջապէս ղրկուին։

ՅԻՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քանպոն, որ Պրուսայէն մայրաքաղաքս եկած էր ինչ ինչ գործերու համար, այսօր Պրուսա կը մեկնի Բէրլին պահականաւով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ օսմանեան գօմիսարութեան երկրորդ քարտուղարի օգնական կարգուած է Զաթալճաի գինուորական ճամբարները պաշտօնեայ սպայակոյտի դեր-հաղարապետ Մաճիտ պէյ։

ՄԻՐՈՊԱԶՆԱԿԱՆ աշխատանոցին համար Նէրոպէէն գիտական գործիքներ բերուած են չորս մնուակներու մէջ դրուած։

ԲՐԻՎԷԶԱՅ առչեւ հելլենական առագաստանաւ մը ընկղմելով, նաւատորներէն երեքը խղդուեր են։

ՋԱԹԱՀԱՆ գաւառին թաղապետական բժիշկ կարգուած է Տօքթ. Հիւրմիկատի էֆէնտի։

ՄԱՆՍՈՒՍԷի վարչութիւնը տասնըհինգ օրը մէկ անգամ Պոլսոյ նաւահանգիստէն շոգենաւ մը ճամբայ կը հանէ, Այվալըքի դէմն համար։ Արդ, տրուած որոշման մը համաձայն այդ շոգենաւ մինչեւ կրէտէ երթալով Հանեաի, Գանտիաի ու Բէթիմսի նաւահանգիստներն ալ պիտի հանդիպի։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Քարբերդի նահանգին մէջ 600 ոսկով ապարանք մը գտնուած է, որուն կէսը գաղղիական ախտի յատուկ և կէսն ալ պանդուխտներու համար հիւանդանոցի պիտի վերածուի։

—Պարսի մէջ ալ հիւանդանոց մը պիտի կառուցուի պանդուխտներու համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆԱՑ հագուստին յատուկ պարասուելիք չուխաներու գործարանաց համար Գերմանիայէն տեսակ տեսակ ներկեր պիտի բերուին Պերլինի օսմանեան դեսպանատան միջոցաւ։

Պ. ՊԷՌԺէ, անդամ Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին, երէկ արձակուրդով Փարիզ ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

ԷՕՄԷՐ ԱԼԻ ՊԷՑ, Մէքթուպճի Սուրիոյ նահանգին, իր պաշտօնատեղին՝ Դամասկոս՝ ժամներ է։

ԹԱՑՄԷՐՃԷ Պուրբէշի, Պէկրաթի, Սոֆիաի և Աթէնքի թղթակից Պ. Ճէյմս Պըրլերը երէկ մայրաքաղաքս եկաւ։

ՏԱՐԷՆՏԷ գաւառակին (Սրվազ) եկեղեցւոյ թաղը բնակող Մարտիրոս Գրիգորեան՝ նոյն թաղեցի պայտար Պողոսի խարտուլ և պարապ տունը կը քակէ եղեր փաստակները գողնալու նպատակաւ, երբ յանկարծ տունն իր վրայ փլեր և Մարտիրոս փլատակաց տակ մնալով մեռեր է։

ՏԱՐԵՑՈՑՑ.— Արաբական 1312 տարւոյ տարեցոյցը պիտի հրատարակուի յառաջիկայ Մուհարրէմ ամսուն մէջ։ Զհանգամանքները ինչպիսի՞ մեկնութեան, հարցաքննութեան ենթարկուած է։ Դիակին գտնուած տեղէն հինգ քայլ հեռուն մէկ քանի գոյգեր տեսնուած են։ Բէյանի ըսած է թէ ատանք իրեն ու իր ընկերոջ Խաագիւղի Խրխոթի կը վերաբերին։ Խրխոթ բերուելով հարցաքննուելու համար՝ թէ՛ իրենց այս յայտարարութեանց մէջ նշած հանգամանքներն և թէ Խրխոթի դէմքին վրայ տեսնուած եղունգի սկրթուքներէն անոնց մեղադրութիւնն հաստատուած ըլլալով, երկուքն ալ ձերբակալուած են։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքայի Դաստիարակ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ հինգշաբթի, 26 մայիս։

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
ԵՐԿՐՈՐԴ ՓՈՒՆԴ
ԾԱՂԿԱՔԱՂ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ
ԱՐՔԱՅԱԿ ԵՒ ՈՍԿԵՂԵՆԻՈՐ
(ՓՈՒՆԴ ՀԱՒԱՔԱԳՈՅԼԷՆ ՏԻՐՈՒՆ ՓՈՐԾԱԿԻՑ
Գին 6 դահեկան.—Բոլոր գրավաճառաց քով
1079 2—8

ԹԷՆՊԷՐԻ.— Պարսի արքունի հողերուն մէջ այս տարի Թէնպէքիի մշակութեան ձեռնարկուած է եւ հիմակուընէ կերեւի թէ բաւական արդիւնաւոր պիտի ըլլայ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախապարութեան օտար եւ ոչ-մահմէտական վարժարանաց քննչի օգնականներէն Խալիտ պէյ առջի օրն այցելեց մայրաքաղաքիս հրէական վարժարաններն ինչպէս նաև Ալիանս Իսրայէլիթի վարժարանները։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Արապօղլը Թօսօրաքի էֆէնտի՝ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան դիմելով պրոմոթիւն խնդրած է մայրաքաղաքիս մէջ առողջապահական կանոնաց համաձայն հանրային լուացարան մը հաստատելու համար։ Նաև խնդրած է որ Եւրոպայէն բերուելիք գործիները մաքսատուքէ ազատ մնան։

ՎԱՐԴԱՐԱՆ.— Քարբերդի նահանգին մէջ աղջկանց վարժարանի մը բացումը կատարուելով բարեմաղթութիւններ եղած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԱԴՐ. ՊՈԼՍՈՅ նահանգին Սուֆուլու գաւառակին մէջ Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղի մը հաստատուելը ծանուցիներ արդէն։ Այս առթիւ հետեւեալը կը գրեն Բօնոմնիէնոս-Էօլէսին.— «Վաճառականները, մասնաւոր մասնաբաժնի ու գինիի վաճառականները, կը ճանչնան Սօֆուլուն որ իրենց համար արտադրման ու սպառման կարեւոր կեդրոն մըն է։ Բայց եթէ, երկրագործական դրամատան մը հաստատման շնորհիւ, երկրագործները հիմայ կրնան գտնել հարկ եղած դրամագլուխները որոնցմէ զուրկ էին առաջ, առեւտրական գասը միշտ կը նեղուի դրամի պակասութենէն և տեղացի վաճառականները չատ անգամ կը պարտաւորէին տեղատուութիւնները դնել որոնք այնքան ծանր պայմաններով փոխառութիւն կընէին, որ ամեն գործունէութիւն ի դերեւ կելլէր։ Օսմ. Պանքայի Ադր. Պոլսոյ ճիւղին տնօրէն Պ. Շաալ Քօլէ այս վիճակին գարման տանելու համար Սօֆուլուի մէջ մասնաճիւղ մը հիմնեց Պ. Աբոսթօլօ Տաուլաի տնօրէնութեան ներքեւ։ Այս կերպով, վաճառականութիւնը մեծապէս կ'օգտուի և իր գործառնութիւնները կը դիւրանան ու կը կանոնաւորուին՝ օտար դրամագլուխներու կանոնաւոր ու օրինաւոր վարչութեան մը հիման վրայ»։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ և հանքերու արտադրութեանց քննութեանը համար մինչեւ հիմայ Պոլսոյ մէջ վարձքով տեղ մը յատկացուած էր։ Արդ, նախարարութիւնը որոշած է նոր չենք մը կառուցանել և իր այդ որոշումը մատուցած է Բարձ. Մեծ-Եպարքոսին։ Կառուցուելիք նոր չէնքը քարուկիր պիտի ըլլայ՝ երկու յարկով և պիտի ունենայ մթերանոց մը ու յարակից ինը տաղաւարներ։

ՇԻԲԱԿՕՒ արուեստահանդէսի վարչութիւնը Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան դրկած է գոհունակութեան գրեր՝ տրուելու համար այն անձանց, որք օսմանեան ճարտարագործութեան արտադրութիւններն ի ցոյց դրած էին նոյն արուեստահանդէսին մէջ, և որք մեծապէս գնահատուած են։

ՀԻՆԱԳԻՆ կը գրեն թէ առողջապահական պաշտօնեայք Մէքքէ ժամաներ են և ամեն դրչութիւն ի գործ կը դնեն հանրային առողջապահութեան համար։ Առջի տարիները մէկ սենեկի մէջ տասնըհինգի չափ ուխտաւորներ կը բնակէին, սակայն այս տարի մէկ սենեակի մէջ չորս հոգիէ աւելի թող չարուիր։ Յիսուն անկողինոց առժամեայ հիւանդանոց մը հաստատուած է։ Ջերմաչափը մինչեւ 40° բարձրացած է, սակայն իրիկունները փչող հովը բաւական զովութիւն կը պատճառէ։

ԱՐՇԻՊԵՂԱԳՈՍԻ կղզեաց կուսակալութեան արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Վիբիթօր պէյ, կուսակալին հրամանաւ Միւմպէքի և Բալիմնօս կղզիները ըրկուած է ինչ ինչ խնդիրներու քննութեանը համար։

ՈՃԻՐԴ.—Առջի օրը Լանկոի կողմը տասներեք-տասնըչորս տարեկան երկու յոյն տղաքներ կռուի բռնուեցան և մին միւսը կուրծքէն վիրաւորեց դաշոյնով։ Վիրաւորողը ձերբակալուեցաւ։ Իսկ վիրաւորեալը հիւանդանոց տարուեցաւ։

—Առջի օրը Քէպրլանէի կողմը մացառներու մէջ գտնուած մարդու մը դիակին նկատմամբ ստուգութիւնը քննութեանց ձեռնարկած է։ Բէյանթի անուն մարդ մը, որ դէպքը իմաց տուած էր ոստիկանութեան, հարցաքննութեան ենթարկուած է։ Դիակին գտնուած տեղէն հինգ քայլ հեռուն մէկ քանի գոյգեր տեսնուած են։ Բէյանթի ըսած է թէ ատանք իրեն ու իր ընկերոջ Խաագիւղի Խրխոթի կը վերաբերին։ Խրխոթ բերուելով հարցաքննուելու համար՝ թէ՛ իրենց այս յայտարարութեանց մէջ նշած հանգամանքներն և թէ Խրխոթի դէմքին վրայ տեսնուած եղունգի սկրթուքներէն անոնց մեղադրութիւնն հաստատուած ըլլալով, երկուքն ալ ձերբակալուած են։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ

Օսմ. կայս. Պանքայի Դաստիարակ, Բերայի ու Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ հինգշաբթի, 26 մայիս։

Քսոի անոի

ՅԼՍՄԱՐՏԻԿ

Այս պահուս Մատրիտի մէջ օրուան խնդիրն է Էսքարթէրօ ցլամարտիկին եղերական մահը, զոր անցեալ օր ծանուցինք։ Զորս ցլամարտիկներ պատրաստի մէջ վրայ դրին զոհին մարմինը և կրկէսէն տարին մինչեւ այն տունը ուր կը բնակէր։

Մուսն բազմութիւն կեցաւ այդ տունը առջեւ մինչեւ կէս գիշեր, և ոստիկանութիւնը ստիպուեցաւ ցրել զանոնք, մասն մի հասարակութիւնը կուզէր ներս մտնել, և տեսնել իր սիրեցեալ ցլամարտիկին դիակը։

Մատրիտի ցլամարտիկները, ի մէջ այլոց կակառոտեռ և Ֆրասքուէլօ կարգաւ պահպանեցին իրենց մեռեալ ընկերակցին, որուն մարմինը վառ կերոններով շրջապատուած էր։

Սէվիլի Էսքարթէրօի ծննդավայրին, Ծերակուտականներուն ու երեսփոխաններուն խնդրանօք, մարմինը պիտի դնուի և Անտալուզիա պիտի փոխադրուի։

Մարմինը դիմաւորելով յայտնի եղած է որ Էսքարթէրօ արդէն ծանր վէրք մը առած էր կռիւի մէջ, երբ գերազոյն պայքարն սկսաւ ցուլին դէմ, և բժիշկները կարծիք յայտներ են թէ պէտք չէր թոյլ տալ որ պայքարը շարունակէր։

ԿՈԿՈՐԴԻԼՈՍՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ ԿՌԻՒ

Նիւ-Եորքի Սէն լրագրին յօդուածագիրներէն մէկը կը պատմէ թէ խուզարկուներու խումբ մը որուն մէջ ինքն ալ կը գտնուէր, ինչպէս սովորիս եղաւ և նեղութիւն կրեց կոկորդիլոսներէ՝ Գանգեսի բերանները։ Կոկորդիլոսները, կ'ըսէ, քանի մը անգամ յարձակեցան նաւակներուն վրայ ցրեկ ատեն, և նաւորդները միշտ գողի ու ապառաժի մէջ կը գտնուէին։ Իրիկուն մը երբ անոնցմէ վեց հոգի — երկու սպիտակամորթ և չորս սեւամորթ — նաւակով մը ետ կը դառնային ծանծաղուտի մը խուզարկութենէն, կոկորդիլոսները մեծ բազմութեամբ սկսան ջուրին երեսն ելլել անոնց չորս կողմէն։ Մարդիկը կողմ մը ելան իրենք զիրենք ազատելու համար անոնց յարձակումներէն։

Զեմ կարծեր որ, կ'ըսէ յօդուածագիրը, չափազանցած ըլլամ եթէ ըսեմ որ չորս կողմէն յարձակեցան մեր վրայ երկու հարիւր յիսուն կոկորդիլոսներ երբ ցամաք ելանք։ Կղզին ամենայն կող ուներէ և ոչ աւելի քան յիսուն ոտք լայնք, ու կեդրոնը կը գտնուէին քանի մը հատ մանր ծառեր։ Երբէք տեսած չէի ընդհանրապէս այնչափ սատիկ վախնալը։ Այն վայրկենին որ նաւակը դուռ կղզին, ցամաք նետուեցան անոնք և վազեցին կղզիին կեդրոնը, և իրենց ճամբարանքէն թիերէն երկուքը ծռելի ինկան և կը տատանէին ջուրին երեսը։

Վայրկեան մը այնպէս թուեցաւ թէ կոկորդիլոսները պիտի սողային և դային ուղղակի մեր վրայ, բայց հրաղէններուն բոցը եւ իրենցմէ երեքին չորսին մահը վախցուցաց զանոնք, եւ քիչ յետոյ ետ քաշուեցան նաւակին։ Վերջալոյսին՝ նաւակին մէջ թիավարին նստարանին վրայ կայնած կը դիտէի չորս կողմս, եւ ինձ թուեցաւ թէ կղզիին շուրջը բոլոր ջուրին մէջ լեցուած էին մեր թշնամիները։ Կը լսէի հոն ու հոն, կը գտնային կը թռչարին և կը ծեծէին ջուրը։ Ցայտին էր թէ մենք չէինք կրնար երկար ատեն մնալ այդ փոքր կղզիին վրայ, ուստի առաջարկեցինք ընկերներուն որ դառնան նաւակը եւ հեռանանք անկէ։ Խեղճերը քաջութիւն չունէին երթալու, ուստի սկսան լալ եւ հեկեկալ ազատ պէտ։ Սպառնացանք զարնել զիրենք, եւ այսպէս յաջողեցանք նաւակը բերել դանոնք։

«Դուք չէք գիտեր, ըսին, կոկորդիլոսները տ'նպէս կատաղի, անօթի և համարձակ կ'ըլլան գիշերը, որ նաւակն ալ կ'ելլեն։ Եթէ անոնցմէ մէկը պաշտ զարնէ նաւակին, տակը վրան կը դարձնէ։» Աղաչեցին մեզի կղզիին միւս կողմն երթալ և դաղաններուն ուշադրութիւնն հոն դարձնել՝ ազատակ հանելով և ջուրը ծեծելով։ Այնպէս ըրին։ Զորս ընկերները հանեցին իրենց դրաբարկերն ու շալակները, ծարաներու ձեւ տուին անոնց, և ջուրը նետեցին դանոնք։ Այն ատեն վազեցինք նաւակը։ Մտանք մէջը, և երկու թիավարներն ուժով թիի քաշել սկսան։ Երբ կղզիէն երեք հարիւր ոտք հեռացանք, յանկարծ սատկաց ցնցուեցանք և ամենքս ալ դեռեւն զարնուեցանք։ Իսկ ընկերներէն երկուքը ծռելի ինկան։ Նաւակին ծառի կոճղի մը զարնուելէն յառաջ եկած էր այդ ցնցումը։ Ջուրը նեղս կը թուէր այնպէս արագ որ նաւակին մէջ բաւական ջուր հաւաքուեցաւ։ Երկու վայրկեանէն։ Զորս ընկերները յուսահատական լաց մը փրցուցին, և սկսան ըսել դէպ ի կղզին։ Եթէ հանդարտուիլ երթային, կրնային հասնիլ հոն։ բայց խեղճերը ահաբեկած էին, ջուրը դ'ալէկոծէին և այնպէս դ'ասղակէին շարունակ, որ կոկորդիլոսներուն ուշադրութիւնը իրենց վրայ հրաւիրեցին։

«Ողջ ողջ պիտի ուտուի՞ք,» հարցուց ընկերս։ «Մի հեռուիր անոնց,» ըսի, երբ տեսայ որ կը պատրաստուէր ջուրը նետուիլ և ընկերանալ բիկիներուն։ «Լուա կեցիր, մեր մէկ յոյսը մնացած է ջուրին հոսանքէն նաւակով տարուելու վրայ։» Նաւակը լեցուած էր ջրով, և երկուքս ալ ջուրին մէջ կը գտնուէինք նաւակին գոգը բռնած, ընկերս մէկ կողմէն, ես՝ միւս կողմէն։ Հաղիւ թէ երեսուն ոտք հեռացած էինք ծառի յիշեալ կոճղէն, և ահա լսեցինք բիկիներուն ճիչերը, վասն զի կոկորդիլոսները յարձակած էին անոնց վրայ։ Սակայն էր լսել այն խեղճերուն աղաղակները։ Եւ մենք կը խորհէինք թէ շուտով մեր վրայ ալ պիտի յարձակէին կոկորդիլոսները։ Զէինք խօսեր, լռիկ կը մնայինք։ Կամաց կամաց և լռութեամբ կը տարուէինք և ահա գիտին հոսանքին հանդիպեցանք։

Շոգենաւէն շուտով նաւակ մը եկաւ և առաւ մեզ։ Շոգենաւին մէջ գտնուողները լսած էին մեր հրաղէններուն ձայները, և կասկածելով թէ վասնց մը պատահած էր, նաւակ դրկած էին մեզ փնտռելու։ Ապրուեցանք, բայց օգնութիւնը ուշ հասաւ, եթէ ոչ՝ կազատուէին մեր խեղճ ծառաներն ալ այն սոսկալի մահէն։

ՏՊԱՐԱՆ, ԳԻՐՔԱՐԱՆ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ
ԵՒ
ԳՐԱՏՈՒՆ
Գ. Պաղտատլեան
ՅՈՒՅՍԱԿ ԳՐՈՑ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՋԱՆԱՁԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԵՍՄԲ
Գրատունս երկարող անգամ ի լոյս ընծայած է այն զեղեցիկ եւ սիրուն Դրացանկն ուր ամփոփուած է։
Ա. Իրեն սեպհական գրքերն, որոց պարունակութեան մասին կուսայ ուրոյն պիտանի ծանօթութիւններ իրենց գներով։
Բ. Հրապարակի վրայ յանախեալ զարոցական, գիտական, գրական եւ այլ ամեն տեսակ գրոց ցոյն մը իրենց գներով։
Գ. Պաղտատլեան գործատան այն է՝ Տպարանի, Վիմագրատան, Կազմատան եւ Գրատուն-Թղթավաճառանոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ։
Դ. Հայոց Թուրքիոյ Ազգատարածեան սակագնոց մասին կարեւոր գիտելիք, ուր մի առ մի ցուցուած է Նամակներու, Թղթերու, Գրքերու, Նմոյշներու եւայլ եւայլ Աւանդներու սահմանեալ փոխադրութեան գիներ հեռաւորութեան շրջանակաց համաձայն։
Ե. Հեռագրական կանոնագիր եւ սակագին հայոց Թուրքիոյ։
Զ. Հանեմատական արժէք օտար դրամոց։
Է. Դրոշմաթղթի կանոնագիր եւ ցուցակք գնոց ըստ վերջին 1894 տարւոյ տրոգրութեան։
Ը. Մշակութենական Օրացոյց դիւրմբռնելիս ու պարզ տախտակի մը վրայ կը պատկերացնէ 1600էն մինչեւ 2400 տարիներու ամսաթիւերն ու օրերը։
Դրացուցակիս Ա. տպագրութիւնը ինչ ինչ կարեւոր գիտելիքներ պարունակելուն՝ պէտք ունեցող Թէ ոչ մի ընկերակցութիւն՝ պէտք ունեցող Թէ ոչ մի ընկերակցութիւն՝ ուրախ պիտի ըլլայ ուսան այս անգամ պարտաւորեցնելու Զ զրգռին սահմանել անոր ուրոյն գի գրքի. Թղթեկիցնաց, տպագրութեան եւ այլնի պէտք ունեցողներն միայն առնեն եւ մենք եւս հասած ըլլանք մեր նպատակին։

ՏՔԹ. Ն. ՊՈՅԱՃԵԱՆ

Մասնագէտ կանոնց և ՀՆՈՂԱՖԼԵԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ— հիւանդութեանց, որ 5 տարիէ ի վեր իւր պատեստը կը գործադրէ, ակնից մէկ ու կէս տարի յառաջ Բարիզ գացած ըլլալով կատարելագործուելու համար, մանաւանդ մասնագիտութեան մը մէջ, այս անգամ Նէքբերի Հիւանդանոցի բժշկապետ-դասատու, Պ. Կիւյօնի վարելագեալ հատատագրին արժանանալով մայրաքաղաքս վերադարձած է։

Հիւանդ կ'ընդունի կէս օրէ վերջը Կամուրջի գլուխը Բիւշիւքեան էֆէնտիներու եւ կէս օրէ յառաջ Օրթագիւղ, Միսքճեան էֆէնտիի դեղաբանները։

Իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձրի կը դարմանէ երկուշաբթի ի Պոլիս և ուրբաթ յՕրթագիւղ։ 11—20

ԴՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՇՈՒՄԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Բիւլիր Ապրլուս խան, Թիւ 4. Մարդու ճանրաբ իջի, Սամանպոլ. Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն դրասենեակի տնօրէնին, որ երկար տարիներ Օսմ. գաւառական մէջ դատաւոր պաշտօներ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն դրասենեակի տնօրէնութիւնը։

ԿՐ ԽՄԲԱԳՐԷ Թ—ԹԻ. Լեզուաս Օսմ. ամէն նախապարութեանց և մասնաւորապէս գաւառական ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի աղերսագիր, խնդիրագիր, լաչիա, բրօթէսիօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առեւտրական և վաճառականական պայմանագիր, ծրագիր, մուրհակ, նամակ, յօդուած, ազդագիր և այլն։

Բնեռեռած է ամեն միջոց և ձեռնհաս անձանց ոգեկցութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը ստանձնէ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տերութեանց Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի դատական, առեւտրական, վաճառականական և ընկերական նմանօրինակ ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց հայ. յոն. գաղ. անգլ. գերմ. թուրք. իտալ. սպան. էսբայէց. և պուլղարերէն։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ որ կը պահանջուի։

ԿԱՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ՝ շէմոթ եւ հնճալից հաշուոց. Տօմարակալութեան գրութեան վերածումն անկարգ տումարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապատիւթիւն, երաշխաւորեալ։ 958

Ֆլաֆլեան ջոգենաւը, նաւապետ Բրիօր, Օսմանէն աստ կը ասպասի գեպ ի յունիս 6, անմիջապէս ճամբայ ելնելէ գեպ ի Լիվրբուլ։ Գարտ. Ֆլաֆլեան ընդ. ընկ.
Էտ. ԼԱՖՈՒՆԴԷՆ

Ա. Զ Դ
ԱՌԻԹՐ ՄԻՆ ՓԱՖՈՒՆԷՔ
ԾՂԹՈՒ ԽԱՆՈՒԹՔ
Քով բովի երկու հատ Միւ. 14 եւ 16
Ազաթ-Գարու, Թրամուէյի կայարանին մօտերը, Իւսթիւրբանիլէր Ճատտէսի, Շէյիա Մէհմէտ Բաչա մահալլէսի։
Ինչպէս որ ծանուցուած էր նախապէս, այս երկու խանութները ծախու հանուած են ամուրդով։ Մինչեւ ցարդ գին տրուած է երկարին մէկանց 81 օսմ. ոսկի։
Սնուցիրք պիտի չարունակուի մինչեն ներկայ ամսոյս վերջ և մայիս 31ին տեղի ունենալով վերջնական ամուրդ՝ ամենէն մեծ գինը առաւղին պիտի պատկանին խանութներն որք ամսական 80-100 դահեկան վարձք կը բերեն իրենց այժմեան վիճակին մէջ։
Դիմել Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցի Ղալաթիոյ՝ Մխայեալ Ընկերութեանց Տարբերն Հաճեան Լեւոն էֆէնտիի։ 1068 3—5

ՏՐԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆ
ԹԷՓԻԼ ՊԱՇՐ, ՓԱՍՍԱՖ ՏԱՆՏՈՒԱ
(Կրկ էրուական դէնսանապան)
Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւններ։ Մասնաւոր խնամք ծնողական եւ կղզային հիւանդութեանց։ Կ'ընդունի ըստ դէ. եւ ուր. օրերն յեռ մինչեւ 1ին 10 (ը. մ). հինգշաբթի օրերը միւնոյն ժամերուն ներ։
Դ. Ե. և Շբ. օրերն առաւօտեան ժամ 3էն 4. Մէրկամէթճեան դեղարանն (Պահնէ գոփու)։ 960

ՄԻՍՔԷԹ
Երաւանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զատ խաղալի պատրաստուած եւ ոչ եւ է վնասակար նիւթերէ, յան ամենայն զերծ վնասելի ստամոքսը զրաւցնելու եւ ախորժակ բանալու համար, ձեռնտու համար բժշկաց կարմրանէ իսկ անոնց արարուած օրին եւ մասնիրան՝ ՄԻՍՔԷԹ մանուամբ եւ գնելու կրնան ամենայն գինեվաճառներ։ Բերեալ նշանաւոր գարեջրատուներ։ Ղալաթիոյ Գօվլիսոն խանին մէջ Ֆրանս ապրանքներ։ Ղալաթիոյ Գարագիւղ Միս 9։ Բիւլիքթիէրի փողոց Իսկիի ապայի Միս 27 ճաշարանը։ Պարտեզնոյ փողոց Աբիմի ապայի Միս 199 զրս։ ապանոց։ Մոլխանի փողոց Միս 111 Մահագէն Ալաս խանում։ Թօփխանէ, ծիսավանա ճանիի Միս 1 խանում։ Գատերբշի վրայ Վասիսի շոգեկառերուն նաւամատոյցը Սէլիմանի ճաշի Գնանիի խանում։ Եէնի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ Միս 12։ Ի Պոլիս Հաճօրալու խանի կից Մէհմէտ փաշա խան Միս 4։ Մեծ Շուկայ Մահիմանամալար փողոց Թար

ՀՐԱՒԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

881

ՀՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԻ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՔՈՒԻՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418

ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐԻՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ իբրեւ գործ կը դնեն էժանագոյն դրամով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար ղիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասներն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՑՄ

ԴՐԱՄԱԳԼԻՒՂ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ չոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 B սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԵԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՅԷՐԻ

Մարաց վէ Զէյթունտա պուլունան վէ պուլունտուրայաձագ օլան սունուքը ասաքիրը չահանէ էֆիրատ վէ դապրթանը իչուն 310 սէնէի հագիրանընդն իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէի քեամիլէ զարքընտա մուգթագի օլուպ մէվգրի միւնագասայա վազ օլունան 28 գայէմ էրզաք վէ մահրուքաթընն պուրանա իթասընա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 16 2—3

Տէրսսաաէթ վէ պիւլաքը սէլէտտէ էմաքինը ասքէրիէ ինչասթ վէ թամիրաքը իչուն 310 սէնէի գարիրտտա միւպայասընա լիւզիմ կէօրիւնիւպ գըմ գըմ միւնագասայա գոնուլան 1 սէնէլիք մօլօզ վէ գէրմա վէ գաբաք թաչլարը իլէ Տարբեա Դաբանեա վէ տէրէ գումարընն մայրընն 29ընեը բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիւէրէք ֆէրտասը բազար իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլիքընը գապաւը մուգարրէր օյտուղունտան թալիպ օլանլարընն ինչասթը ասքէրիէ տայիրէսինէ միւրաճասթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 17 2—3

Զինեի Օրտուի հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվգրլիմտէ պուլունան Ճիւնուսը Ճէնապը միւլիքանէ վէ հայվանաքը միրիէ իտարէսի իչուն միւպայասը մէվգրի միւնագասայա գօնուլան պիլ ճիւմէ էրզաք վէ մահրուքաթ վէ սայիրէնին իթասընա թալիպ օլան վէ չէրաիթինի անլամագ իրթէէնէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 15 3—3

Մէրքէզը սալթանաքը սէնիէտ պուլունան Ճիւնուսը Ճէնապը միւլիքանէ մուայէնաքը իչուն միւպայասը մէվգրի միւնագասայա գօնուլան լահմրն իչպու մայրը բուսինին 26ընեը բէնչէհտիկ կիւնինէ գատար միւնագասասը պիր իճրա եէվմը մէզքիւրտ գարարը գաթիսի վիրիւէճէկի վէ մայրընն 30ընեը բազար իրթէսի կիւնինէ գատար տապի թէգարրուր իսէճէք ֆիյաթընտան 100տէ 5 թէնգիլինին գապաւը իլէ եէվմը մէզքիւրտ իչէալէ գաթիէսի իճրա գըլընճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 13 6—9

METHODE **BROWN-SEQUARD** contre DÉBILITÉ FAIBLESSE **IMPUISSANCE**

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

Elixir Séquardien "Alpha" pour les deux Sexes

PRIX DU FLACON : 25 FRANCS. — Envoi franco contre mandat-poste ou chèque sur Paris adressé au DIRECTEUR du LABORATOIRE de PRODUITS PHYSIOLOGIQUES, 19, Rue de l'Orne, PARIS.

Bien spécifier le sexe en faisant la commande.

«ՖՈՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԵՐԷ» ամենէն ախորժելի և ամենէն յանձնարարելի գեղն է տղայոց համար 6-7 ամսեայ տարիքէն սկսեալ, մանաւանդ կաթնատու մայրերուն և ճամման ատենը։ Կը դիւրացունէ ատամներու բուսնիլը, կ'ապահովէ ոսկրներու բարեկազմութիւնը։

Փարիզ, Վէֆրիէ ծառայողներ և դեղագործներ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒՆԵԱՒՔ

Երէք-էկս-Ռիւ-Ան Գլիւ, կ. Պոլսոյ

և Օրթաքյէ Գիւղ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՐ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2000	Գլասգոյ	1600	Բալէրմօ	3200
Անտէլօ	3000	Կալիէօ	5500	Բալտէրէ	1700
Աբօլօ	5500	Կիպանս	2200	Բլաթա	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1800	Բոլօ	1000
Արիստոն	3000	Կրօսնան	2200	Գուլիպս	2800
Պասանտ	3000	Հիրօ	2000	Ռիալդօ	4400
Գօրտոնիս	2200	Հուտալկ	3000	Ռինալտօ	3200
Գրավօ	2000	Հինտու	7000	Ռօլլօ	3000
Գրիֆալտ	8800	Համպէր	1200	Ռօմէօ	3500
Դէլրօ	2600	Այակս	5000	Ռօզարիօ	3500
Դալիպսօ	2500	Ցիւնս	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլտ	2000	Սանդիակօ	8200
Դագօ	2000	Քօլրինս	4000	Մարքօ	2000
Դօսօ	2700	Քօվնս	2200	Միլվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէօ	2000	Մորէնտօ	4300
Գլիս	5500	Լէբանան	4500	Թ. Ուիլսն	3000
Գօլբրատտ	3400	Լիվերնս	3000	Թոռբաս	1200
Տիգօ	2500	Մալտա	1500	Թօլիտտ	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկօ	4300	Թորրիտտ	900
Տուրբ	1800	Մարգէլլս	5500	Ուլպինս	5000
Տրարբ	2100	Միլս	2000	Վալպուրնս	5000
Էմպտասս	2600	Մուրինս	3100	Եէտտ	3600
Էլտորատտ	3000	Նէբրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէրքրս	3200	Օրլանտտ	3000	Տիֆպայնրնս	2000
Տլանս	2600	Օմէլլս	5000	Ցրմպս	200
Ֆալրօն	800	Օրրանս	4500	Զէրս	1000
Ֆիտտ	700	Օղդս	2000	Մասրիանս	1000

Էֆիրքրն Մօնարը 8000

Միրմրքրն Մօնարը 8000

Լիվերքրն Մօնարը 8100

Ո—րպէնս չոգենաւը, նաւապետ Քէօ, ընդհանուր վաճառքով Հրէլէն մեկնած է ամսոյս 28ին և Յունիս 10ին հոս կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՏՅՈ

Գործակալք

Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միկլէթ

858 խան, Ղալաթիա

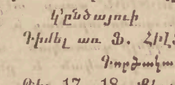

ՇՈՒՆԵԱՒՔՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՍԻԼԻԱՅԻ

Ն. ԲԱՔԷՆ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլիայէ և Պոլսոյ մէջ

Մէնէրլէյ չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունիս 5ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք

Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ

1054 Մոհամէտ Սիթէ-Ֆրանսէ

Ագրօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՒ

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ։ Ամէն ցուցահանդէսներու մէջ ամենէն բարձր վարձքեան ստացած է։ Սինկըր գործարանը միայնակ ունի մերենայ կը ծախէ բան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ։ Սինկըրի ճշմարիտ մերենաները կը կատարեն ասկի ամեն տեսակ գործեր։ Իր մեծ դասարանին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են։ Ուրեմն միակ մի բաներ Սինկըր անունը մերենային վրայ ճշմարիտ Սինկըր երը մի միայն կը ծախուին Գ.Կ. Էնտլիէ-Թիւ 1058

կէրի մէրանոցներուն մէջ, Գոլիս, Սուլթան Համամ, Քիւ. 2. Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, գատարանին դիմացը։ Քարարէյ, Շիշլի Քրամուէ-յին կայարանը։ Բերա, Գալաթա-Վերայի վարձարանին դէմը։ Սինկըր ընկերութիւնը մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամեն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Սինկըրի ճշմարիտ մերենան կը կրէ գործարանի սա մարքան։

7—78

ԷՐՄՐՈՕ ՎԷՌՊԱՆՏ

ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՔԵՆԱՑԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ԱՐԱՏԵՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՇՐՋԱՆԱԿ

Մեքենաներու և գերմանական այարհեստական նիւթերու ցուցադրութիւն ի Ղալաթիա, Բիրչլի մէվէ Բաղչէ, Թիճարէթ խան (նախկին կեդրոնատեղի Ֆալաստոի Բէյ-ի)

Արհեստական, երկրագործական, ճարտարապետական, նաւային և այլն, և այլն ՆԻՒԹԵՐՈՒ և ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌՈՒՄ։

Տեղեկութիւնք կը տրուին մեքենաներու ամբողջ գործարաններու վերաբերման վրայ։

Ցուցադրութեան մէջ կը գտնուի մշտ գեղեցիկ սթերք մը գանազան մեքենաներու, ջրհաններու, խոհանոցի նիւթերու, գերմանական լինոլէումի և ուրիշ վաճառքներու։

798

ՖԷՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ

Մասնաւոր քաղաքդրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդիսին մէջ։

Քսան տարուան յաջողութիւն յԱմերիկա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յեգիպտոս։—Շքադրամ 1885ի Անվերպայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Մելբուռնի, 1888ի Մելբուռնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատէլֆիոյ, 18՝3ի Վիեննայի մի ջաղդային ցուցահանդեսներուն մէջը։

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ առաջնակարգ տիպերն ծանօթ պիդդրն է։—Շատ բժիշկներէ կը յանձնարարուի իրը զգուշական դարմանական մանկական երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլերայի։

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱ կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը դադրեցնէ խորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելancոլութիւնը։

Ամէն շաբաթի, բոլոր ծանօթ պիդդրներէն և ամենէնէն դիրաղանց, կ'առնուի ամեն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժարար։ Ջղէն յետոյ, ոգեաւ մարսողական է։ Կարելի է խառնել գաղի վերմութի, գինիի, նէյէի ջրոյ և խաշուելի հետ։

ՖԵՐՆԷԴ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշաբարաց, նպարավաճառաց և դեղեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԼԻԳԻՍ 2218

ԻԻՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԻՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հասոյթաբեալ է Փարիզ էր ֆէդրոնարէնի, Պանէ փոդոյ, Ռիւ— 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն-Վիթ»	»	114,500,000

Ի. Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆԴԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քարէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԵԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲԱՆԱՐԱՆ

Ի ՊԱԶԱՐ-ԳԱԼԱԹԻՈՅ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշուելէ լինարի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամեն տեսակ բերանի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէ) ամեն օր առաւօտէն մինչև կէս օր։ 114

ԵԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՅԷՐԻ

Մարաց վէ Զէյթունտա պուլունան վէ պուլունտուրայաձագ օլան սունուքը ասաքիրը չահանէ էֆիրատ վէ դապրթանը իչուն 310 սէնէի հագիրանընդն իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէի քեամիլէ զարքընտա մուգթագի օլուպ մէվգրի միւնագասայա վազ օլունան 28 գայէմ էրզաք վէ մահրուքաթընն պուրանա իթասընա թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 16 2—3

Տէրսսաաէթ վէ պիւլաքը սէլէտտէ էմաքինը ասքէրիէ ինչասթ վէ թամիրաքը իչուն 310 սէնէի գարիրտտա միւպայասընա լիւզիմ կէօրիւնիւպ գըմ գըմ միւնագասայա գոնուլան 1 սէնէլիք մօլօզ վէ գէրմա վէ գաբաք թաչլարը իլէ Տարբեա Դաբանեա վէ տէրէ գումարընն մայրընն 29ընեը բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիւէրէք ֆէրտասը բազար իրթէսի կիւնիւ 100տէ 5 թէնգիլիքընը գապաւը մուգարրէր օյտուղունտան թալիպ օլանլարընն ինչասթը ասքէրիէ տայիրէսինէ միւրաճասթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 17 2—3

Զինեի Օրտուի հիւմայուն մէրքէզ վէ մէվգրլիմտէ պուլունան Ճիւնուսը Ճէնապը միւլիքանէ վէ հայվանաքը միրիէ իտարէսի իչուն միւպայասը մէվգրի միւնագասայա գոնուլան պիլ ճիւմէ էրզաք վէ մահրուքաթ վէ սայիրէնին իթասընա թալիպ օլան վէ չէրաիթինի անլամագ իրթէէնէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 15 3—3

Մէրքէզը սալթանաքը սէնիէտ պուլունան Ճիւնուսը Ճէնապը միւլիքանէ մուայէնաքը իչուն միւպայասը մէվգրի միւնագասայա գոնուլան լահմրն իչպու մայրը բուսինին 26ընեը բէնչէհտիկ կիւնինէ գատար միւնագասասը պիր իճրա եէվմը մէզքիւրտ գարարը գաթիսի վիրիւէճէկի վէ մայրընն 30ընեը բազար իրթէսի կիւնինէ գատար տապի թէգարրուր իսէճէք ֆիյաթընտան 100տէ 5 թէնգիլինին գապաւը իլէ եէվմը մէզքիւրտ իչէալէ գաթիէսի իճրա գըլընճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 13 6—9

ՇԻՐՔԷԹԻ • ԹԱՑՐԻԶԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1894 Մայիս 17էն սկսեալ մինչև 1894 Օգոստոս 31

(Բացի Ուրբաթէ օրերէն) Եւրոպական Եվրէյն կամուրջէն Էնդուզտրիոյ Երիթեվլիրինի ժ. Վ. Ք.

11 15 Ենմ. Մզգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյմ. Ր. Հս. [Ռ.Հիսարի շոգ.ին հետ պիտի հպզգ.] 39
12 — Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. (Էէնիր.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի։ 38
12 30 Ենք. Մայն. Մրկ. Պօյմ. Ր.Հիս. Պէպ.Արն. Գուրչ. Օրթ. Պէշկ. 28
12 40 Բ.Ա.Գվ.Ենմ.Մզգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյգ. Բշպ. Զապ.Գնմ.Ա. Հս. Գնտ. Պշք. Գնտ.ի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի] ուր. օրերը Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշք. 18
12 45 Ենմ.Մզգ. Պէօր. Թրպ. Ենք.Պշք. Ենք.ի շոգենաւին կը հաղորդակցի] Ուրբ.ները բացի Պշք.է Մայն. Մրկ. Պօյմ. Ր.Հս. Պպ. Պպ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի։ 40
1 15 Ենք. Մայն. Մրկ.Պօյ.Ր.Հս Պպ. Պպ.ի շոգ.ին հետ պիտի հպզգակցի։ բացի ուր.է 42
1 45 Ենմ.Մզգ.Պէօր.Թր. Ենք Ենք.ի շոգ.ին հետ պիտի հպզգակցի. ուր. օրերը Պշք. 43
2 15 Ենք.Մայն.Մրկ.Պօյ. Ր.Հիս. Պպ. Արն, Գուրչ. Օրթ. Պէշ։ 20
2 35 Բ.Ա.Գվ.Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէյգ. անտի Ասիական եզերք անցնելով մինչև Գնտ. եղած նաւամատոյցներն եւ Պշք.պիտի հանդիպի Գնտ.ի շոգ.ին հետ պիտի հաղորդակցի եւ ուր. օրերը Վնր. Զնկ. Պէյլ. Գզկն. Գէշիր։ 34
3 — Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մայն.Մրկ.Պօյմ. Բ. Հս. (Բ.Հս.ի շոգ.ին կը հաղորդակցի) Ուրբ.ները Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 38
4 15 Ենմ. Մէգ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մայն. Մրկ. Պօյմ.Ր.Հ.Պէպ.Պշք. Պպ.ի շոգ.ին հետ կը հաղորդակցի Ուրբ.ը Արն.Գրչ.Օրթ. 40
5 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէգ.Ենք.Մայն.Միր. Պօյ.Ր.Հս.Պէպ Արն. Գրչ. Օր. Պշ. (ուր. օրերը բառորդ մը ետք եկելով Պէյգ. չպիտի հանդիպի։ 22
6 45 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Պէգ.Բշպ.Ենմ.Մրկ.Գնլ. Ր.Ա.Հս.Գնտ.Ար.Զնկ.Պէյլ.Օր.Գզ.Պշ.Իս. 42
8 — Ա.Բ.Գվ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ. Ր.Հս. Պէպ.Արն.Գրչ.Պշք. (ուր. օրերը Մայն. 18
9 40 Եէնք.Մայն.Պօյ.Պպ.Օրթ. բացի ուր.է։ 32
10 10 Ր. Հիս. Արն. 43
10 15 Ենմ.Մէգ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.Մրկ.Ր.Հս.Արն. Օրթ. Պշք. 38

Եէնիքէօյ-ը Կամուրջ Էնդուզտրիոյ

11 5 Ենք.Մայն.Մրկ.Պօյմ.Ր.Հս.Պէպ.Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք. 42

Պէպէյ-ի Կամուրջ Էնդուզտրիոյ

11 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 22
11 30 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. 42
12 — Օրթ.էն ուղ. կամուրջ բացի Ուր.է 34
12 — Բ.Հս.Պէպ.Արն.Դր.Օրթ.Պշք. 32
12 30 Պէպ.Արվ.Դրչ.Օրթ.Պշք. 22
1 — Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշք. 28
1 45 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ.Պշք. 33
2 35 Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ.Պշք. 20
3 15 Պէպ.Արն.Դրչ.Օրթ.Պշք. 25
4 — Բ.Հս Պպ.Արն.Դչ.Օթ.Պշք.Գզ.բացիՈրբ.է 33
5 15 Պէպ.Արն.Գրչ.Օրթ. Պշք. բացի Ուր.է 32

Աէյնալը Եէնիքէօյ Կամուրջ Էնդուզտրիոյ

11 — Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 20
11 15 Պէյգ.Բշպ.Զապ.Դանլ.Ա.Հիս.Գանտ.Օրթ. (Գնտ. կը հաղորդկ.։ Ուրբաթները բացի Օրթ.էն Վան.Զնկ.Պէյլ.Գզկ. 34
11 45 Պէպ.Գն Վնր.Զնկ.Պէյլ. Գզ.Պշք.բսկ Ուր.է 33
1 — Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 39
12 05 Պէյգ.Բշպ.Ենք.Գնկ.Պօյմ. Բ.Ա.Հ.Գտ.Պէպ. Արն. Զնկ.Պէյլ.Օր.Գզկ.Իսկ. Պշ. Զապ. 25
1 15 Պէյգ. Բշպ. Զապգ. Գնեմ. Ա.Հիս. Գնտ. Օրթ. (Գնտ. կը հաղորդակցի։ ուր.ները Վնր. Զնկ.Պէյլ.Գզ.Պշք. 18
1 50 Պէյք, Եէր, Մայն. Միրկ, Պօյ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշ. 20
2 — Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյ.Գզ.Պշք. բացի Ուր. 32
3 — Գնտ, Վան, Զնկ. Պէյլ, Գուզ, Պշք. 28
3 15 Պէյգ.Բշպ. Զապգ.Գնլ.Ա.Հս.Գնտ. Պշք. Գնտ.շոգ.ին հետ կը հաղրդ.) Ուրբ.ները Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. 34
4 — Բանտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզ.Իսկ.բացի Ուր.է 43
4 20 Պէյգ.Բշպ.Զապգ.Գնլեմ.Ա.Հս.Գնտ. (Գնտ.ի շոգ.ին կը հաղրդկ.) Ուր.ները 4 45ին Մէգզաբ. Պէօյր, Թր, Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.Պշք. պիտի հանդիպի 39
5 — Գնտ.Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Պշք. Ուր. օրերը 5.15ին պիտի մեկնի։ 25
6 45 Մրկ.Բ.Ա.Հս.Գնտ.Արնվ.Զէնկ.Պէյլ.Օրթ.Գզկ.Իսկ.Պշք։ Հնգշ. օրերը Օր.Պշ. չկայ 20
9 — Պէօյ.Թրպ.Պէյգ.Բշպ.Զապ.Գնլ. Ա.Հս.Գնտ. Վնր.Զնկ.Պէյլ.Գզկ.Իսկ. 28
9 25 Գնտ, Զէնկ, Իսկ. [բացի Ուր.է 25
10 10 Ենք,Պէյգ.Գնկ.Ա.Հս.Զնկ.Պլ.Պշ.բցի Ուր.է 22
10 20 Ա.Հս.էն ուղղակի կամուրջ 34
10 45 Գուզկ, Դպ. բացի Ուր.է 11
11 5 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 42
11 15 Զնք.էն » » » » 20
11 55 Գզկ. Իսկ. » » 11

(Բացի Ուրբաթ օրերէն) Կամաքալէն Եվրէյն կամուրջ էնդուզտրիոյ Երիթեվլիրինի ժ. Վ.

12 25 կամուրջէն ուղղակի եէնիք. բացի ուր.է 42
12 30 Պշք.Օրթ,Գրչ.Արնվ.Պէպ,Բ.Հիսար,Միրկ. Մայն.Ենք,Թրպ,Պէօյր,Մէգ,Ենմ.Բ Ա.Գվ. 34
1 15 Պշք-Օրթ-Գրչ.Արն-Պէպ-Բ.Հս- Պօյմ.Ենիք-Թրպ-Պէօյ-Մէգք-Ենմ.- ուր-Ենքը Պէյգ-պիտի հանդիպի 38
2 30 Պշք.Օրթ.Արվ.Պէպ.Բ.Հս. Մրկ.Ենք.Թրպ. Պէօյ. Մէգ. Ենմ. 40
2 — Դապ-Պշք-Իսկ-Գզկ-Օրթ.Պէյլ- Զնկ-Արնվ-Գնտ-Ա-Բ-Հս-Գնլ-Միրկ-Ենք-Բշպ- Պէյզզ Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. 22
3 15 Պշկ- Օրթ. Արնվ- Գնտ.- բացի ուր.է 43
4 — Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Պօյմ. Մայն. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. 42
4 15 Պէշ. Օրթ. Արնվ. Գնտ. բացի Ուր.է 25
5 — Իսկ.Պշք.Գզկ.Օրթ.Պէյլ.Զնկ.Արնվ.Պէպ. Գնտ.Ա.Բ.Հս.Գնլ.Զապ.Միրկ. 20
6 — Դապ.Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյգ.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ.Գզկ.Ենք 18
7 — Պշք.Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զէնկ.Արն.Գնտ. Բ.Հս. Պօյմ.Գնլ.Ենք.Թրպ.Պէօյ։ 28
8 30 Պշք.Օրթ.Արնվ.Պէպ.Բ. Հիս.Միրկ.Ենք. Եէնք.էն Եէնիք. զացող շոգ.ին հետ հպզգկց։ ուր.Ենքը Թրպ.Պէօյ.Մզգ. Ենմ. 32
9 — Միր,Եէն,Թր,Պէօյ,Մէգ,Ենմ, բցի ուր.է 33
9 25 Պէշ.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հիս. 43
10 — Ենք Թրպ.Պէօյ.Մէկը- Ենմ.- ուր.ները 9 40ին պիտի մեկնի։ 10
10 5 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Պօյմ. Մրկ. Մայն.Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէգ.Ենմ. Ուրբ.ները 10 վայրկեան ետքը։ 38
10 45 Բ.Հս.Պօյմ.Միրկ.Մայն.Ենք.Թրպ.Պէօյր. Մէգ.Ենմ. Ուրբաթները չկայ 18
11 20 Ենք.Թրպ.Պէօյ. Մէգ.Ենմ. 43
11 40 Պէպ.Բ.Հիս.Պօյմ.Միրկ.Մայն.Ենք. (*) 42

(* Օրը գէշ եղած ատեն Մայէն. չկայ։

Կամուրջէն Պէպէյ Երիթեվլիրինի

11 50 Կամրջ.էն ուղղ. Պէպէր 22
2 35 Ուղղ. Պէպէր 25
10 35 Պշք.Օր.Գրչ.Արն.Պէպ.Գնտ.Ա.Բ.Հս.Գնլ. Միրկ.Ենք.Բշպ.Գզկ. բացի Ուրբաթէ 25
11 15 Գապ.Պշք.Մայ.Գրչ.Արն.Պպ.Բ.Հ.Պօյմ.Ենք. 28
11 45 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արն.Գնտ- 22
12 15 Պշք.Օրթ.Գրչ.Արնվ.Պէպէր 33

Կամուրջէն Աէյնալը Եվրէյ Երիթեվլիրինի

12 15 Իս,Գուզ. Պէյ.Զնկ. Ա.Հիս.Գանլ, Զապ, Բշպ, Պէյգ, Եէնիք։ 20
12 30 Ուղղակի Գանտիլի 39
1 — Պշք, Զէնկ, Պպ։ 38
1 20 Ուղղ. Գնտ։ Բացի ուրբաթէ 32
2 10 Պէյգ, Զէնկ, Գանտ։ 28
2 45 Իսկ.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Պնք.Գնտ. Ա.Հս. Գզ. Զապ.Բշպ.Պէյ։ Ուր.ները Թր,Պէօյ,Մէգ։ 39
3 — Իսկ Պէյլ. Զէնկ.Բ. Հիսար բացի ուր.է։ 33
4 10 Իսկ.Պէյլ.Զնկ.Պպ, ուր.ները Պշք,Գ տլ։ 32
8 40 Պշք.Գզկ.Պէյլ.Զնկ.Գնտ. Պէյզզ.ի շոգ.ին հետ պիտի հպզկց։ Ուր.ները Աէս Գնլ. Զապ.Բշպ.Պէյգ.Պէօյր Մէկ։ 25
9 5 Գանտ.Ա.Հս.Գանլ.Զապ,Բշպ,Պէյ.բցի ուր. 22
9